

Міністерство освіти і науки України
Університет митної справи та фінансів

Факультет фінансовий
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Кваліфікаційна робота магістра

на тему: Організація фінансового менеджменту банку

Виконав: здобувач освіти групи ФК-23-1зм
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»

Бондаренко Вікторія Олександрівна
(прізвище, ім'я та по-батькові)

Керівник к.е.н., доц. Новікова Л.Ф.
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

Рецензент

професор кафедри фінансів, банківської справи
та страхування Дніпровського державного
аграрно-економічного університету
д.е.н., професор Грабчук О.М.

АНОТАЦІЯ

Бондаренко В. О. Організація фінансового менеджменту банку

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». – Університет митної справи та фінансів, Дніпро, 2025.

У роботі розглянуто теоретичні засади фінансового менеджменту банку, функції та основні завдання фінансового менеджменту банку. Надано загальну організаційно-економічну характеристику АТ «Акцент-Банк». Проаналізовано фінансову діяльність та оцінено ефективність організації фінансового менеджменту банку АТ «Акцент-Банк». На основі проведеного аналізу виконано прогнозування діяльності АТ «Акцент-Банк» на ринку банківських послуг та визначено шляхи покращення організації фінансового менеджменту банку. Зроблено обґрунтовані висновки щодо підвищення організації фінансового менеджменту банку.

Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків, подана на 87 сторінках, містить 28 таблиць, 16 рисунків, 5 додатків. Список використаних джерел включає 55 найменувань.

Ключові слова: фінансовий менеджмент, фінансова діяльність, фінансовий результат, фінансові ризики, ліквідність, рентабельність.

ANNOTATION

Bondarenko V. O. Organization of financial management of the bank.

Qualification work for obtaining a master's degree in specialty 072 «Finance, banking, insurance and stock market». – University of Customs and Finance, Dnipro, 2025.

The paper examines the theoretical foundations of bank financial management, functions and main tasks of bank financial management. A general organizational and economic characteristic of JSC «Accent-Bank» is provided. Financial activities are analyzed and the effectiveness of the organization of bank financial management of JSC «Accent-Bank» is assessed. Based on the analysis, a forecast of JSC «Accent-Bank» activities in the banking services market is made and ways to improve the organization of bank financial management are identified. Reasoned conclusions are made regarding the improvement of the organization of bank financial management.

The master's qualification thesis consists of an introduction, three chapters, conclusions, a list of used sources, appendices, presented on 87 pages, contains 28 tables, 16 figures, 5 appendices. The list of used sources includes 55 items.

Key words: financial management, financial activity, financial result, financial risks, liquidity, profitability.

ЗМІСТ

ВСТУП	4	
РОЗДІЛ 1	ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ БАНКУ	7
РОЗДІЛ 2	АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ОРГАНІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ АТ «АКЦЕНТ-БАНК»	23
2.1	Організаційно-економічна характеристика АТ «Акцент-Банк»	23
2.2	Аналіз фінансової діяльності банку	27
2.3	Оцінка ефективності організації фінансового менеджменту АТ «Акцент -Банк»	39
РОЗДІЛ 3	НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ АТ «АКЦЕНТ-БАНК»	68
3.1	Прогнозування діяльності АТ «Акцент-Банк» на ринку банківських послуг	68
3.2	Шляхи покращення організації фінансового менеджменту банку	75
ВИСНОВКИ	84	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	88	
ДОДАТКИ	93	

ВСТУП

Актуальність дослідження. Сучасний етап розвитку країни характеризується глибокими трансформаціями в організації банківської сфери, впровадженням новітніх підходів та методів управління. Однак одночасно з цим зростають і ризики, що супроводжують банківську діяльність. У умовах економічної нестабільності, інфляційних процесів і бюджетного дефіциту, важливу роль у роботі банків набуває ефективне управління, яке залежить від високої кваліфікації працівників, їхніх знань і досвіду, а також повинно ґрунтуватися на міжнародних стандартах.

У зв'язку з цим, на сьогоднішній день особливо актуальним є питання організації фінансового менеджменту банку, створення нових інструментів для забезпечення його ефективного функціонування та розвитку. Ці інструменти мають на меті використання можливостей конкурентного середовища в умовах глобалізації банківської конкуренції, що є важливою складовою для забезпечення стабільності і прогресу фінансових установ.

Проблеми організації фінансового менеджменту банку розглядаються в роботах таких відомих авторів, як Р. Джозлін, Дж. Сінкі, П.С. Роуз, Д. Сімонсон, Т. Кох, Е. Дола, Г.Г. Коробова, Ю.І. Коробов, П.М. Керженцев, Н.П. Радковська, Ю.В. Санамов, П.А. Продолятченко, Є.Г. Хольнов, Є.Ф. Жуков, Н.В. Сигид, М.О. Поморін. Але, незважаючи на значну кількість публікацій та наукових досліджень із зазначеної теми, в аспекті впровадження нових банківських технологій та розвитку організації фінансового банківського менеджменту слід детальніше вивчити механізм та можливості його вдосконалення. Адже, своєчасне виявлення, оцінка, та ефективне управління проблемами є ключовими умовами успішного врегулювання криз та підвищення стійкості банку.

Метою кваліфікаційної роботи є наукове обґрунтування теоретичних засад організації фінансового менеджменту банку, проведення аналітичної оцінки й надання практичних рекомендацій удосконалення напрямів фінансового управління АТ «Акцент-Банк» в умовах мінливої економіки.

Для досягнення поставленої мети визначено такі **завдання**:

- дослідити сутність фінансового менеджменту банку;
- визначити функції та основні завдання фінансового менеджменту банку;
- надати організаційно-економічну характеристику АТ «Акцент-Банк»;
- проаналізувати фінансову діяльність АТ «Акцент-Банк»;
- оцінити ефективність організації фінансового менеджменту банку;
- провести прогнозування діяльності АТ «Акцент-Банк» на ринку банківських послуг;
- розробити перспективні напрями удосконалення організації фінансового менеджменту АТ «Акцент-Банк».

Об'єктом дослідження є процес організації фінансового менеджменту банку та шляхи його вдосконалення.

Предметом дослідження є теоретико-методичні аспекти щодо організації фінансового менеджменту банку та практичне обґрунтування напрямів удосконалення управління фінансовою діяльністю АТ «Акцент-Банк».

Методи дослідження. При дослідженні використовувалися загальноприйняті методи, зокрема: абстрактно-логічний метод під час узагальнення аспектів теоретичного спрямування; графічний метод та системний підхід, метод зіставлення, порівняння, синтезу, аналізу під час оцінки організації фінансового менеджменту банку. Також набули використання підходи вертикального, горизонтального аналізу. Отримані прикладні результати базуються на методах економіко-статистичного моделювання.

Практичне значення одержаних результатів, полягає в тому, що розроблені у ході дослідження підходи, теоретичні узагальнення, висновки та рекомендації можуть бути використані для удосконалення організації фінансового менеджменту банку в умовах економічних перетворень.

Методологічною та інформаційною базою дослідження є матеріали періодичних видань, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, законодавчо-нормативні документи, статистичні дані Національного банку України, фінансова звітність АТ «Акцент-Банк».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків, подана на 87 сторінках, містить 28 таблиць, 16 рисунків, 5 додатків. Список використаних джерел включає 55 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ БАНКУ

Для ефективного функціонування та розвитку банківської сфери в умовах сучасної вітчизняної економіки необхідно розробити дієвий механізм управління. Висока активність цього механізму сприятиме формуванню необхідної інформаційної бази, яка дозволить ухвалювати стратегічні та оперативні рішення з урахуванням постійних змін як у зовнішньому середовищі, так і у внутрішніх можливостях банку.

Фінансовий менеджмент банку можна розглядати як систему управлінських процесів, що орієнтована на фінансовий аспект діяльності установи. Як одна з ключових складових банківського менеджменту, його основне завдання полягає у регулюванні руху грошових потоків.

Функціонування банків на відповідних сегментах фінансових ринків передбачає процес залучення та використання тимчасово вільних коштів. Будучи фінансовим посередником, банк повинен забезпечити не лише збереження залучених коштів, але й їх ефективну капіталізацію, що має на увазі досягнення високої прибутковості інвестицій. Управляючи власними, позиковими та залученими ресурсами, а також надаючи специфічні фінансові послуги, банк досягає головної мети - забезпечення прибутковості своєї діяльності.

Фінансовий менеджмент, як наукова дисципліна, базується на ряді ключових концепцій і методів, розроблених в межах сучасної фінансової теорії. Ці концепції становлять методологічну основу для розуміння процесів на фінансових ринках та логіки ухвалення фінансових рішень.

Термін «фінансовий менеджмент» має кілька різних трактувань та інтерпретацій.

В. Краснова та Б. Жнякіна зазначають: «Фінансовий менеджмент – це система принципів, засобів та форм організації грошових відносин підприємства, спрямованих на управління його фінансово-господарською діяльністю, в яку

входять: розроблення та реалізація фінансової політики, інформаційне забезпечення (складання і аналізування фінансової звітності), оцінювання інвестиційних та інноваційних проектів і формування «портфеля» інвестицій, а також поточне фінансове планування та контроль» [25].

Рясних Є. Г. визначає, що «фінансовий менеджмент визначається як підсистема загального управління господарсько-комерційною діяльністю, яка охоплює сукупність принципів, методів і форм організації управління усіма аспектами його фінансової діяльності і спрямована на реалізацію стратегічних і тактичних цілей» [50].

Проте більшість фахівців погоджуються з тим, що фінансовий менеджмент полягає в управлінні процесами формування та використання грошових ресурсів. Саме з такою концепцією фінансовий менеджмент розглядається у працях багатьох відомих авторів, як Герасимчук З.В., [9], Грудзевич У.Я., [11], Кириченко О.А., [20], Лачкова В.М [32], Масленченков Ю. С. [41], Примостка Л. О. [46] та ін.

Фінансовий менеджмент, як наука, базується на ряді фундаментальних концепцій: теоретичних і методичних, розроблених у рамках сучасної теорії фінансів і слугує методологічною основою для розуміння суті тенденцій на фінансових ринках, логіки прийняття фінансових рішень.

Зміст фінансового менеджменту банку розкриваються в межах його функцій, як представлено на рис. 1.1.

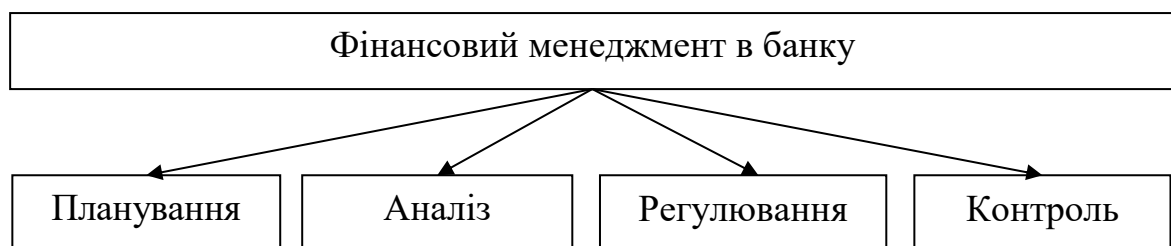

Рис. 1.1. Функції фінансового менеджменту банку

Оскільки фінансовий менеджмент банку є складовою частиною загальної системи банківського управління, його функції тісно пов'язані з функціями банківського менеджменту, зокрема [53]:

- здійснення фінансового планування;

- здійснення фінансового аналізу;
- здійснення регулювання діяльності банку;
- контроль діяльності банку.

Планування дає змогу прогнозувати майбутню діяльність банківської установи, визначати цілі, масштаби та результати її роботи відповідно до доступних ресурсів та витрат. Процес планування охоплює складання поточних і довгострокових прогнозів, що забезпечують чітке розуміння стратегії та тактики виконання завдань усіма працівниками банку. Воно окреслює межі, в яких діють співробітники, показує взаємозв'язок усіх сфер діяльності банку, сприяє узгодженню інтересів керівництва та персоналу, а також визначає напрямки пошуку нових можливостей і методів діяльності в умовах конкуренції на фінансовому ринку. Результати планування включають формування загального плану розвитку банку та оперативних планів для окремих напрямків роботи (кредити, депозити, інвестиції тощо).

Аналіз діяльності банку має на меті оцінку його роботи шляхом порівняння фактичних результатів з плановими або попередніми, а також з показниками інших фінансових установ. Оцінка динаміки показників діяльності дозволяє виявити позитивні й негативні тенденції, виявити недоліки у плануванні та знайти невикористані резерви. Такі результати є важливими для коригування і вдосконалення стратегії розвитку банку [24].

Регулювання в системі фінансового менеджменту банку має свої специфічні особливості, обумовлені державним контролем за діяльністю комерційних банків. Як вже зазначалося, банківська діяльність значною мірою залежить від використання позичених коштів, що робить її вкрай ризикованою. Тому державне регулювання передбачає низку вимог до роботи комерційних банків через встановлення економічних нормативів. У цьому контексті внутрішнє регулювання має на меті забезпечення відповідності показників діяльності банку вимогам, встановленим Національним банком України [17].

Контроль за діяльністю банку поділяється на зовнішній, який здійснюють Національний банк України та незалежні аудитори, і внутрішній, що проводиться

безпосередньо самим банком. Основними завданнями внутрішнього контролю є виявлення негативних тенденцій у розвитку установи та розробка заходів для їх мінімізації [35].

Опис складових системи фінансового менеджменту дає можливість краще зрозуміти його сутність та визначити основні принципи. Таким чином, фінансовий менеджмент у банку можна розглядати як підсистему загального менеджменту, що передбачає організацію впливу на банківські операції через інструменти, такі як аналіз, планування, регулювання і контроль. Цей вплив здійснюється в межах чітко визначених параметрів ліквідності, ризику та прибутковості [9].

Звідси випливає, що роль фінансового менеджменту полягає у науковому обґрунтуванні управління фінансовими потоками на основі таких дисциплін, як фінансовий та економічний аналіз, бухгалтерський облік, фінансова математика та економіко-математичне моделювання. Це дозволяє систематизувати фінансову інформацію в банку, обробляти її за допомогою математичних та економічних методів, а також розробляти оптимальні шляхи прийняття управлінських рішень у сфері фінансів.

Фахівці в галузі менеджменту вважають управління сучасним банком однією з найскладніших сфер діяльності, оскільки кризові явища, що виникають у банківському секторі, з одного боку, обумовлені макроекономічними факторами, які впливають на роботу банків, а з іншого – значною мірою внутрішніми проблемами, серед яких крім фінансових труднощів, важливе місце займають проблеми в управлінні, технологіях і організації роботи банку.

Для банків України характерні такі проблеми [15]:

- відсутність чітко визначеної та обґрунтованої концепції розвитку та управління;
- недосконалість кадрової політики, яка охоплює підбір, навчання та розподіл персоналу;
- неефективна система інформаційного забезпечення управлінських процесів;
- слабка організація аналізу, планування та прогнозування;

- відсутність належних горизонтальних зв'язків між підрозділами, що призводить до неузгодженості дій і прийняття неефективних рішень;

- недосконала система внутрішньої документації, яка не охоплює всі аспекти діяльності, не забезпечує прозорість процедур підготовки, ухвалення та реалізації управлінських рішень для клієнтів і співробітників.

Основним наслідком цих проблем є неефективна діяльність банків. Очікується, що банки, які прагнуть не лише зберегти свою позицію на ринку, але й вийти на новий рівень розвитку, повинні будуть визнати необхідність суттєвих змін, зокрема в технології надання послуг, підходах до реалізації основних завдань, організаційній структурі та фінансовому управлінні.

Головні задачі фінансового менеджменту у банку наведені на рис. 1.2.

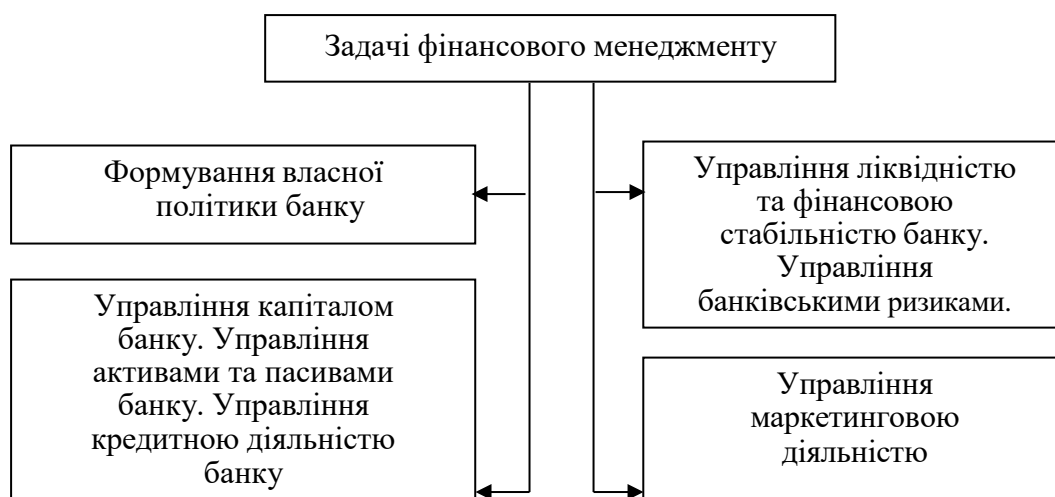

Рис. 1.2. Задачі фінансового менеджменту банку

Для ефективного аналізу управління банківською установою, систему фінансового менеджменту слід розглядати як комплекс взаємопов'язаних елементів: мета, предмет, об'єкти, суб'єкти, завдання, принципи та механізм реалізації цих завдань.

Метою фінансового менеджменту в банку є збереження та зміцнення його ринкових позицій, захист від можливих кризових явищ, підвищення конкурентоспроможності, запобігання банкрутствам, ефективне формування і раціональне використання фінансових ресурсів, а також застосування інноваційних підходів до бізнес-процесів.

Предметом діяльності фінансового менеджменту є розробка та впровадження систем і методів планування та реалізації фінансових операцій у процесах залучення і розміщення коштів.

Основним об'єктом фінансового менеджменту банку є кошти, що перебувають у його комерційному обігу. До інших важливих об'єктів можна віднести: фінансову політику з чітко визначеною стратегією і тактикою щодо конкретних напрямків діяльності банку; активи та пасиви комерційного банку; власний капітал; кредитний портфель; управління ризиками; банківський маркетинг; ліквідність та прибутковість [11].

Наочно об'єкт фінансового менеджменту банку представлено на рис. 1.3.

Рис. 1.3. Об'єкт фінансового менеджменту в банку

Суб'єкти управління фінансовим менеджментом банку можна поділити на зовнішні та внутрішні.

До зовнішніх суб'єктів відносяться держава, представлена законодавчими органами, та Національний банк України, як орган нагляду. Управління банківською системою та окремими установами здійснюється через розробку та імплементацію відповідних законодавчих актів, що регулюють діяльність банків. Основною метою такого управління є забезпечення стабільності банківської системи та підтримка довіри громадськості до неї [46].

Внутрішніми суб'єктами управління є правління банку, топ-менеджмент та персонал, які здійснюють управлінський вплив на ефективність функціонування організації за допомогою різних форм впливу [46].

Для досягнення мети фінансового менеджменту необхідно визначити ключові завдання фінансового управління. Серед них: моніторинг виконання нормативних вимог та коефіцієнтів, ефективне стратегічне планування, реалізація контролінгу, адекватний ризик-менеджмент, факторний аналіз результатів, оптимізація та моделювання бізнес-процесів, прогнозування та координація управлінської звітності [32].

Як і в будь-якій системі, фінансовий менеджмент комерційного банку слід будувати на таких принципах: системності, узгодженості, варіантності, збалансованості, пріоритетності, причинності та відповідальності [13].

Процес фінансового менеджменту включає прийняття рішень для ефективного управління об'єктами банку, що реалізуються через використання різноманітних механізмів, методів, інструментів, прийомів, алгоритмів та інших засобів управлінського впливу. Систему управління фінансового менеджменту банку наведено в табл. 1.1.

Таблиця 1.1.

Система управління фінансового менеджменту банку

Об'єкт управління	Задачі управління
Прибуток банку при сприйнятому рівні ризику	створення системи управління доходами, видатками та прибутком банку, обсягами та структурою активів і пасивів, вартістю акцій тощо
Ліквідність з урахуванням бажаної норми прибутку	управління грошовими потоками, розвиток та покращення структури пасивів, організація системи контролю за станом високоліквідних активів, прогнозування ліквідної позиції банку
Банківські ризики	прогнозування загальноекономічних параметрів, розробка методології оцінки ризиків, визначення методів мінімізації ризиків.
Конкурентна позиція	аналіз загальних підсумків діяльності, оцінка позицій конкурентів, пошук конкурентних переваг
Персонал	організація можливості підвищення кваліфікації, системи матеріального стимулювання, системи внутрішнього контролю

Фінансовий менеджмент банку має ряд специфічних рис, обумовлених

особливостями банківської діяльності. На відміну від підприємств, де основною діяльністю є виробництво товарів чи надання послуг, банки є фінансово-кредитними установами, що зосереджені на фінансових операціях. Якщо для підприємств фінансові операції є лише підтримкою основної виробничої діяльності, то для банків фінансові операції є головною складовою діяльності, а суть їхнього управління полягає саме в управлінні фінансами [40].

До основних галузевих особливостей фінансового менеджменту банку можна віднести такі характеристики [20]:

1. Необхідність управління залученими фінансовими ресурсами.
2. Жорстке державне регулювання діяльності банків.
3. Широкий спектр операцій, що здійснюються банками на різних фінансових ринках.
4. Залежність від не тільки ринкових умов у сфері банківських послуг, але й від стану національної та глобальної економіки.
5. Вищий рівень потенційних ризиків у банківській діяльності.

Розглядаючи сутність фінансового менеджменту в банку, можна зазначити, що він базується на використанні систем і методик для раціонального планування та реалізації фінансових рішень. Тому фінансовий менеджмент у банку слід розглядати через призму інтеграції його складових елементів, таких як портфелі активів і пасивів, а також цінних паперів банку. Це дозволяє визначити роль сукупного портфеля банку в досягненні основних цілей — отримання прибутку і мінімізації ризиків [32].

Кредитний ризик є одним з найпоширеніших серед усіх банківських ризиків. Тому при видачі кредиту необхідно ретельно оцінювати кредитоспроможність позичальника, враховуючи його характеристики та кредитну історію в даному банку і в інших фінансових установах [37].

Однією з важливих підсистем фінансового менеджменту в банку є управління прибутком, що відіграє визначальну роль у розвитку банківської установи. Прибуток є основним фінансовим показником ефективності діяльності банку і головним джерелом внутрішнього розвитку. Тому ефективне використання

прибутку є необхідною умовою для забезпечення подальшого зростання банку. Важливо, що у процесі формування і управління прибутком банку залучені різні підрозділи, департаменти та управлінські органи, які безпосередньо впливають на проведення активних і пасивних операцій [4].

Пасивні операції банку включають залучення різних видів вкладів через депозитні операції, отримання кредитів від інших банків, емісію цінних паперів та інші операції, що призводять до збільшення грошових коштів у пасиві банку [13].

Власні кошти банку формуються із статутного фонду, а також з резервних та страхових фондів, створених у процесі діяльності. До власних коштів відносяться також прибуток до його розподілу, який використовується як банківський ресурс.

Ключовим банківським ресурсом є кошти клієнтів, зокрема залишки на поточних рахунках підприємств і організацій різних форм власності, а також інші депоновані кошти, такі як кошти, що зберігаються для забезпечення гарантії платежу при акредитивних формах розрахунків. Також важливими є грошові заощадження населення, сформовані через поточне споживання, і кошти, отримані через кредити від інших банків [21].

Нарешті, до ресурсів банків відносяться інші кошти, отримані в процесі виконання пасивних операцій.

Елементи системи фінансового менеджменту в комерційному банку можна згрупувати в три основні стратегічні блоки: бізнес-планування, бюджетування та управління ризиками [50].

Планування є важливим інструментом для оцінки поточного стану банку та орієнтує на досягнення довгострокових цілей, визначених стратегічними планами. За допомогою планування керівництво може визначити необхідні орієнтири та шляхи досягнення цих цілей. Бюджетування, в свою чергу, переводить стратегічні цілі бізнес-плану в конкретні завдання та відповідні цільові показники, що дозволяє забезпечити чітку реалізацію намічених планів. У процесі управління ризиками важливо враховувати не тільки операційні аспекти банківських операцій, а й можливі ризики, що можуть виникнути при реалізації бюджетних планів на різних етапах (оперативному, короткостроковому, довгостроковому). Це дозволяє

виявляти несанкціоновані ризики та фінансові витрати на їх управління. Ефективне управління фінансами в банку полягає не тільки в уникненні ризиків, а й у їхньому контролі та використанні як інструментів для покращення якості банківських продуктів, диверсифікації діяльності та збільшення доходів і прибутку [11].

Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту в банку – це процес створення, обробки та передачі інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень. Воно охоплює всі етапи обробки інформації: від її збору та узагальнення до оцінки та передачі керівникам банку. Фінансова звітність є основним елементом інформаційного забезпечення, що дозволяє зафіксувати фінансові результати та стан банку на конкретний момент часу. Фінансове забезпечення діяльності банку здійснюється шляхом забезпечення стабільності його фінансової системи і підтримки необхідного рівня ліквідності для здійснення поточних операцій та реалізації стратегічних завдань [15].

Інформаційна база фінансового менеджменту банку представлена на рис. 1.4.

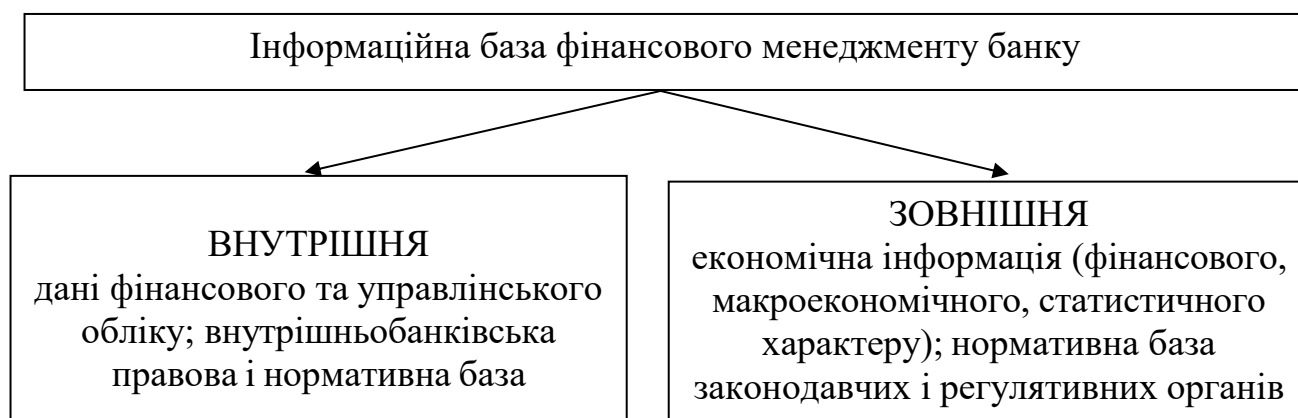

Рис. 1.4. Інформаційна база фінансового менеджменту банку

Отже, інформаційна база фінансового менеджменту банку включає як внутрішню, так і зовнішню інформацію, необхідну для прийняття фінансових рішень. Внутрішня інформація охоплює дані про операції, активи, пасиви, доходи і витрати банку, а зовнішня — стосується макроекономічних умов, змін на фінансових ринках, нормативних актів та інших зовнішніх факторів.

Основою руху фінансових ресурсів є рух капіталу, що відображає процеси залучення та розміщення коштів в банківській діяльності. Таким чином, основні

інструменти фінансового менеджменту складають грошові відносини, які стосуються як капіталу, так і грошових потоків, що виникають у процесі фінансових операцій банку. Ці відносини включають як операції з залучення капіталу (депозити, кредити, випуск цінних паперів), так і його використання в процесі фінансування різних активів та здійснення банківських операцій [24].

Інструменти управління фінансового менеджменту банку наочно наведено на рис.1.5.

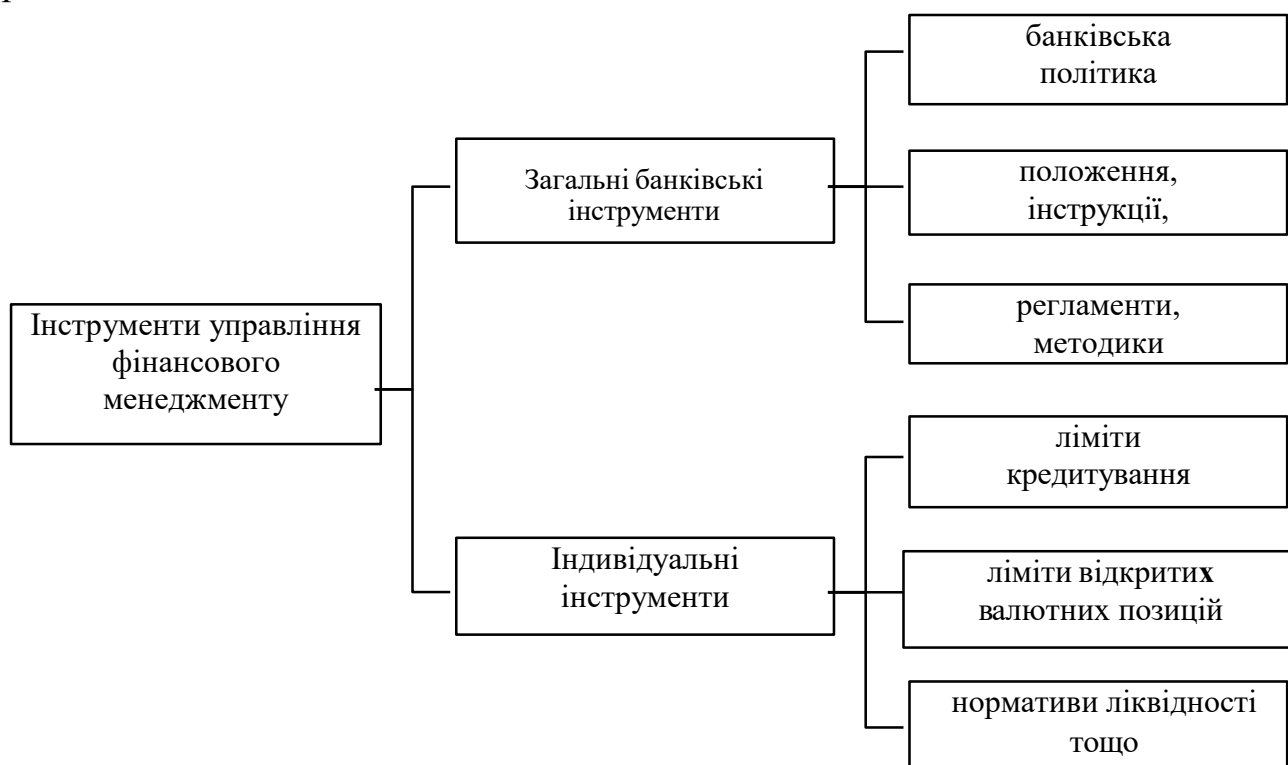

Рис. 1.5. Інструменти фінансового менеджменту

Інструменти фінансового менеджменту в банку поділяються на загальні та спеціалізовані, залежно від напрямку їх застосування та рівня впливу на управління банківськими операціями. Вони регулюють банківську діяльність, визначаючи норми, правила та стандарти, які мають забезпечити ефективне функціонування банківської установи [46].

Інструменти фінансового менеджменту за напрямками дії можна згрупувати наступним чином [30]:

1. Інструменти, спрямовані на переказ грошових коштів. Ці інструменти пов'язані з організацією грошових розрахунків за товари, роботи та послуги. Вони забезпечують процеси платежів та переказу коштів між сторонами (наприклад,

використання банківських переказів, платіжних карток, акредитивів). Це основа для банків, що здійснюють операції на ринку купівлі-продажу товарів та послуг.

2. Інструменти, спрямовані на рух капіталу з метою його приросту. До цієї групи відносяться інвестиційні операції (довгострокові вклади), які допомагають банкам розміщувати капітал на фінансових ринках з метою отримання додаткового доходу. Включають також кредитні операції, де банк надає позики, а позичальники зобов'язуються повернути їх з процентами. Ці інструменти забезпечують зростання капіталу як для банку, так і для його клієнтів, а також забезпечують банку дохід від інвестованих коштів.

3. Інструменти, спрямовані на збереження здатності капіталу приносити дохід. Це інструменти управління капіталом в умовах ризику. Вони допомагають зберігати ліквідність банку та забезпечити стабільний дохід за рахунок ефективного розподілу капіталу серед різних інвестиційних активів, управління резидентними та нерезидентними операціями, а також управління ризиками (наприклад, через хеджування, диверсифікацію активів та портфельний аналіз). Усі ці операції спрямовані на забезпечення постійного прибутку від капіталу.

4. Інструменти, що носять спекулятивний характер. Це інструменти, які використовуються для короткострокових операцій, націлених на отримання прибутку від курсових різниць або різниці в цінах на товари, послуги чи капітал. До таких інструментів відносяться спекуляції на валютному ринку, торгівля цінними паперами, деривативами (ф'ючерсами, опціонами) або іншими фінансовими інструментами. Вони можуть приносити високі прибутки, але також і пов'язані з високим рівнем ризику.

Отже, інструменти фінансового менеджменту в банку допомагають ефективно здійснювати управління фінансовими потоками, залучення та розміщення капіталу, збереження ліквідності та доходності, а також мінімізацію ризиків. Правильне використання цих інструментів сприяє досягненню основних цілей банку: стабільності, прибутковості та конкурентоспроможності на фінансовому ринку. Інструменти фінансового менеджменту на рівні окремих операцій представлено в табл. 1.2.

Характеристика інструментів фінансового менеджменту на рівні окремих операцій

Переказ грошових коштів	Кредитні картки, платіжне доручення, вимога-доручення, акредитив, чеки, переказ, інкасо, трансферт.
Рух капіталу з метою його приросту	Депозити, вклади, оренда, лізинг, траст, франчайзинг, факторинг.
Спекулятивні інструменти	Репорт, депорт, операції з курсовими різницями, операції СВОП, валютний арбітраж, процентний арбітраж, валютна спекуляція.
Збереження здатності капіталу приносити дохід	Страхування, хеджування, диверсифікація, зalog, іпотека, тезаврація дорогоцінних металів, лімітування, придбання додаткової інформації

Оцінка ефективності фінансового менеджменту в банку є важливою частиною стратегічного управління, оскільки вона дозволяє вчасно виявити проблеми в діяльності установи, оптимізувати використання ресурсів та мінімізувати фінансові ризики. Для оцінки фінансового стану та результатів діяльності банку використовуються різні методи і показники. Вони дозволяють оцінити ефективність менеджменту, виявити сильні та слабкі сторони в роботі банку, а також розробити заходи для покращення фінансових результатів [44].

Методи здійснення оцінки ефективності менеджменту в банку поділяються на [17]:

- методи оцінки фінансових коефіцієнтів;
- параметричні методи оцінки - економіко математичне моделювання;
- непараметричні - використовують математичне програмування.

Оцінка фінансового стану банку є важливим інструментом для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, виявлення потенційних проблем і можливостей для покращення фінансової стабільності та прибутковості. Використання різних методів оцінки, таких як фінансові коефіцієнти, економіко-математичне моделювання та математичне програмування, дозволяє більш точно виявити вузькі місця в управлінні та знизити ризики для банку.

Варто відзначити, що у фінансовому менеджменті під час прийняття рішень,

використовують комплекс із показників. Детальний аналіз показників ефективності використання капіталу банку, що використовується з ціллю оцінки ефективності фінансового менеджменту представлено в табл. 1.3.

Таблиця 1.3

Показники оцінки капіталу банку

Показник	Характеристика	Рекомендоване значення
Коефіцієнт надійності	Співвідношення власного капіталу до зобов'язань	$\geq 5\%$
Коефіцієнт фінансового важеля	Співвідношення зобов'язань банку до власного капіталу	1-20 %
Коефіцієнт достатності капіталу	Співвідношення капіталу до активів, зменшених на суму відповідних резервів, створених за активними операціями	$\geq 10\%$
Коефіцієнт мультиплікатора капіталу	Співвідношення активів до власного капіталу	12-15 %
Коефіцієнт залежності банку	Співвідношення статутного капіталу до власного капіталу	15-50 %
Рентабельність капіталу	Співвідношення чистого прибутку до власного капіталу	$> 15\%$
Чиста процентна маржа	Співвідношення чистого процентного доходу до активів	$\geq 4,5\%$

Наступним кроком дослідження ефективності фінансового менеджменту банку є оцінка показників ділової активності ліквідності, з ціллю аналізу можливості розширення діяльності в подальшому та примноження прибутку банку. Показники оцінки ділової активності банку наведено в табл. 1.4.

Таблиця 1.4

Показники оцінки ділової активності банку

Показник	Характеристика	Рекомендоване значення
Коефіцієнт активності залучення ресурсів	Співвідношення зобов'язань банку до пасивів	80-85 %
Коефіцієнт активності залучення міжбанківських кредитів	Співвідношення міжбанківських кредитів до пасивів	$> 1\%$
Коефіцієнт активності залучення строкових депозитів	Співвідношення строкових депозитів до пасивів	40-50 %
Коефіцієнт активності залучення коштів у кредитний портфель	Співвідношення кредитів до зобов'язань	80-90 %
Коефіцієнт кредитної активності	Співвідношення кредитів до активів	65-75 %

Управління прибутковістю банку є кінцевою метою управління фінансами банку. Під управлінням прибутковістю розуміється як ефективність роботи банку в цілому, так і ефективність окремих видів операцій. Показники рентабельності діяльності банку наведено в табл. 1.5.

Таблиця 1.5

Показники оцінки рентабельності діяльності банку

Показник	Характеристика	Рекомендоване значення
Загальний рівень рентабельності	Співвідношення чистого прибутку до доходів	> 0
Окупність витрат доходами	Співвідношення доходів до витрат	> 0
Рентабельність активів	Співвідношення чистого прибутку до активів	> 1 %
Рентабельність капіталу	Співвідношення чистого прибутку до власного капіталу	> 15 %
Чиста процентна маржа	Співвідношення чистого процентного доходу до активів	≥ 4,5 %

Таким чином, сукупність критеріїв для оцінки ефективності фінансового менеджменту банку повинна бути розглянута як комплексна система характеристик, яка охоплює всі аспекти діяльності банку. Важливою умовою є відповідність отриманих результатів поставленим цілям і завданням банку в рамках конкретних операцій і часових проміжків. Це дозволяє об'єктивно оцінити, наскільки ефективно реалізуються стратегічні та оперативні цілі банку, з урахуванням різноманітних факторів і умов.

Лише комплексний підхід до оцінки фінансового менеджменту банку, який враховує різні аспекти його діяльності та всі критерії ефективності, дасть змогу досягти позитивного результату. Тому важливо не тільки визначити чіткі критерії для оцінки ефективності, але й постійно контролювати їх виконання в контексті змінюваної економічної та фінансової ситуації. Тільки досягнення всіх критеріїв і забезпечення системності в управлінні дозволяє досягти стійкого фінансового становища, високої конкурентоспроможності і сталого розвитку банку.

Для кращого розуміння організації фінансового менеджменту у банку побудуємо структурно-логічну схему системи управління фінансами банку, яка демонструє взаємозв'язок між основними фінансовими службами банку, що

покликані охопити усі функції фінансового менеджменту. Структурно-логічну схему системи управління фінансами банку представлено на рис. 1.6.

Рис. 1.6. Структурно-логічна схема системи управління фінансами банку

Підводячи підсумок, відзначимо, що система фінансового менеджменту в банку є складним і взаємопов'язаним комплексом, що включає різні елементи, які разом забезпечують ефективне управління фінансовими ресурсами. Кожен з цих елементів має свою роль у процесі досягнення фінансових цілей банку і підвищенні його конкурентоспроможності на ринку банківських послуг.

Метою фінансового менеджменту є забезпечення стабільності та стійкості банку, максимізація його прибутку, підтримка ліквідності, конкурентоспроможності, а також зниження фінансових ризиків. Це також включає захист від потенційних загроз на фінансових ринках, таких як кризові явища, а також досягнення оптимального рівня фінансової стійкості.

Ефективне фінансове управління в банку є результатом взаємодії всіх елементів фінансового менеджменту: від чіткої стратегії і правильних цілей до гнучкого реагування на зміни в зовнішньому середовищі. Система фінансового менеджменту банку повинна бути інтегрованою та забезпечувати високий рівень координації всіх аспектів діяльності, щоб мінімізувати ризики і максимізувати прибутковність.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ОРГАНІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ АТ «АКЦЕНТ-БАНК»

2.1. Організаційно-економічна характеристика АТ «Акцент-Банк»

Акціонерне товариство «Акцент-Банк» (АТ «Акцент-Банк» або «А-Банк») було засновано в Україні в 1992 році. Воно є правонаступником ЗАТ «Акцент-Банк», який, в свою чергу, є правонаступником ЗАТ «Український кредитний банк», що успадкував обов'язки та права «Київського приватного банку «Київприватбанк».

Діяльність АТ «Акцент-Банк» регулюється Національним банком України (НБУ), і воно має ліцензію на проведення банківських операцій (ліцензія НБУ №16 від 26.10.2011 р.). Банк входить до системи гарантування вкладів в Україні і має статус спеціалізованого банку в категорії «ощадний банк».

Основними напрямками діяльності банку є залучення депозитів, відкриття та обслуговування рахунків клієнтів, надання кредитів і гарантій, виконання операцій з розрахунковим і часовим обслуговування, а також операції з цінними паперами та іноземною валютою. АТ «Акцент-Банк» бере участь у міжнародних платіжних системах VISA і Mastercard, національній платіжній системі «PROSTIR», а також в міжнародних системах грошових переказів. Банк також співпрацює з міжнародними організаціями, такими як Європейський інвестиційний банк і Європейський банк реконструкції та розвитку.

5 березня 2020 року АТ «Акцент-Банк» отримав статус системно важливого банку. Для таких банків існують підвищені вимоги до деяких нормативів та додаткового капіталу, що забезпечує підвищену стійкість фінансової установи. 29 лютого 2024 року Національний банк України ухвалив рішення (№70-рш) про оновлення списку системно важливих банків, підтвердивши статус АТ «Акцент-Банк» у новому переліку.

Станом на 31 грудня 2023 року у Державному реєстрі банків значиться 210

філій АТ «Акцент-Банк», що охоплюють різні регіони України. Крім того, банк надає своїм клієнтам низку електронних сервісів для виконання фінансових операцій у режимі онлайн.

Структура власності АТ «Акцент-Банк» представлена на рисунку 2.1.

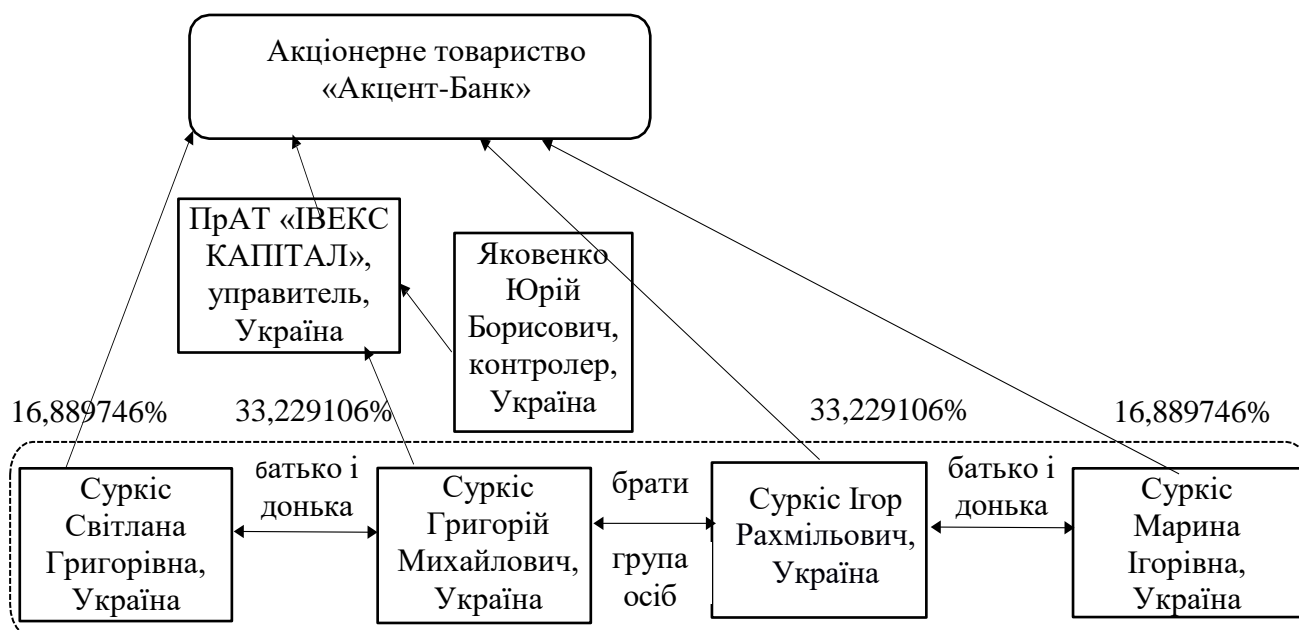

Рис. 2.1. Структура власності АТ «Акцент Банк»

Організаційна структура АТ «Акцент-Банк» визначається в його статуті та включає два основні аспекти: структуру управління та організацію підрозділів і служб.

До органів управління банку належать: Загальні збори акціонерів, Спостережна Рада та Правління. Згідно з принципами корпоративного управління, всі акціонери банку, незалежно від кількості та виду належних їм акцій, мають право брати участь у прийнятті рішень на Загальних зборах акціонерів. Всі акціонери, незалежно від типу акцій, можуть брати участь у цих зборах.

Правління банку очолює Голова Правління, який здійснює керівництво діяльністю органу відповідно до чинного законодавства України, Статуту банку, Положення про Правління та інших внутрішніх нормативних актів. Правління також забезпечує незалежність підрозділів внутрішнього контролю, утримуючи їх від втручання у роботу.

Організаційна структура управління банку відповідає сучасним стандартам, а основним документом для її формування та актуалізації є Положення про організаційну структуру банку.

Організаційна структура АТ «Акцент Банк» наведена на рисунку 2.2.

Рис. 2.2. Структура управління АТ КБ «ПриватБанк»

На сьогоднішній день АТ «Акцент-Банк» продовжує активно розвиватися, вдосконалюючи якість своїх послуг, впроваджуючи нові банківські продукти та різні інноваційні технології, розширюючи мережу своїх відділень. Це дозволяє банку забезпечити зручний доступ до банківських послуг для клієнтів по всій території України.

У 2022 році АТ «Акцент-Банк» було запущено нову платформу інтернет-банкінгу для фізичних осіб «iFOB», що дає можливість клієнтам виконувати низку фінансових операцій з домашнього комп'ютера або смартфона. Окрім цього, банк активно взаємодіє з клієнтами через соціальні мережі, публікуючи корисну інформацію та оперативно відповідаючи на запити.

Частка АТ «Акцент-Банк» на ринку банківських послуг представлена в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Частка АТ «Акцент Банк» на ринку банківських послуг на 01.01.2024 р.

Показник	Частка ринку, %
Власний капітал	0,98
Активи	0,85
Портфель цінних паперів	0,12
Кредити та заборгованість клієнтів	1,25
Кошти клієнтів	0,83
Прибуток	0,58

31 березня 2023 року відбулася урочиста церемонія нагородження переможців щорічної премії визнання найкращих фінансових установ FinAwards 2023, де АТ «Акцент-Банк» здобув перше місце у номінації «Народний Банк». Під час щорічного форуму Visa Day Ukraine 2023, основними темами якого стали розвиток штучного інтелекту та цифровізація, банк отримав відзнаку «Вибуховий зріст». У рамках церемонії вручення нагород лідерам рейтингу «Банківська незламність. First-Half 2023», АТ «Акцент-Банк» отримав нагороду «Надійний партнер українців».

У грудні 2023 року на церемонії нагородження фінтех-компаній PaySpace Magazine Awards банк здобув бронзові нагороди в номінаціях «Найкращий цифровий банк» (мобільний застосунок АBank24) та «Найкращий кредитний банківський продукт для фізичних осіб» (послуга «Плати частинами»).

30 листопада 2023 року незалежне рейтингове агентство «Кредит-Рейтинг» підтвердило довгостроковий кредитний рейтинг АТ «Акцент-Банк» на рівні uaAA- (висока кредитоспроможність). Рейтинг перебуває у контрольному списку, а прогноз змінено з «негативного» на «розвивається». 30 січня 2024 року агентство також підтвердило рейтинг надійності вкладів (депозитів) банку на рівні «4» (висока надійність).

З 24 лютого 2022 року АТ «Акцент-Банк» активно долучився до збору коштів на підтримку української армії та постраждалих громадян, організувавши можливість швидкого безкомісійного переказу через мобільний застосунок АBank24.

Банк також активно працює над поліпшенням екологічних показників і

зменшенням впливу на навколишнє середовище. В рамках проекту «Без паперовий документообіг» АТ «Акцент-Банк» поступово переходить на електронний документообіг і зменшує використання паперу в своїх відділеннях.

2.2 Аналіз фінансової діяльності банку

Для загальної характеристики фінансової діяльності банку здійснимо аналіз активів, зобов'язань та капіталу АТ «Акцент-Банк» за 2021-2023 роки, спираючись на дані фінансової звітності, представлені в додатках А-Б.

Склад і динаміка активів АТ «Акцент-Банк» за 2021-2023 роки наведені в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Склад та динаміка активів АТ «Акцент-Банк» у 2021-2023 рр., млн. грн.

Активи	Роки, млн. грн			Абсолютне відхилення млн. грн		Темп зростання, %	
	2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022	2022/ 2021	2023/ 2022
Грошові кошти та їх еквіваленти	3979,7	10387,8	12703	6408,1	2315,2	261,0	122,3
Кредити та аванси банкам	-	-	827,7	0	827,7	x	x
Кредити та аванси клієнтам	8983,2	5516,4	8567,6	-3466,8	3051,2	61,4	155,3
Інвестиційні цінні папери	54,0	175,7	921	121,7	745,3	325,4	524,2
Інвестиційна нерухомість	10,5	11,9	6,6	1,4	-5,3	113,3	55,5
Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток	-	0,1	6,6	0,1	6,5	x	6600,0
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	67,3	74,2	82,4	6,9	8,2	110,3	111,1
Основні засоби	254,1	260,9	250,7	6,8	-10,2	102,7	96,1
Інші фінансові активи	867,0	1251,6	1518,3	384,6	266,7	144,4	121,3
Інші нефінансові активи	48,3	26,6	85,8	-21,7	59,2	55,1	322,6
Активи в формі права користування (оренда)	110,4	78,2	82,3	-32,2	4,1	70,8	105,2
Необоротні активи, утримані для продажу	3,3	3,3	2,4	0	-0,9	100,0	72,7
ВСЬОГО АКТИВІВ	14377,9	17786,7	25060	3408,8	7273,3	123,7	140,9

Дані, наведені в табл. 2.2, свідчать про зростання суми активів АТ «Акцент-Банк» у період 2021-2023 років. Так, у 2021 році цей показник становив 14 377,9 млн грн, а вже в 2022 році він зріс до 17 786,7 млн грн, що є збільшенням на 3

408,8 млн грн або 123,7%. У 2023 році активи банку порівняно з 2022 роком зросли на 7 273,3 млн грн, що становить 140,97%, і досягли 25 060 млн грн.

Це зростання обсягу активів є результатом ефективної діяльності банку, зокрема, збільшення обсягів кредитного портфеля, підвищення рівня власних коштів, притоку додаткових вкладень та успішних інвестиційних операцій. Аналізуючи грошові кошти та їх еквіваленти, можна зазначити, що в 2022 році їх обсяг зріс порівняно з 2021 роком на 6 408,1 млн грн або 261%, досягнувши 10 387,8 млн грн. У 2023 році цей показник збільшився на 2 315,2 млн грн або 122,3%, і становив 12 703 млн грн.

Величина кредитів та авансів клієнтів у 2022 році зменшилася на 3 466,8 млн грн або 61,4% порівняно з 2021 роком, що було пов'язано з повномасштабним вторгненням Росії в Україну. Проте вже в 2023 році ці кредити та аванси зросли на 3 051,2 млн грн або 155,3%, досягнувши 8 567,6 млн грн.

Інвестиційні цінні папери в 2022 році зросли на 121,7 млн грн або 325,4% порівняно з 2021 роком, а в 2023 році збільшилися ще на 745,3 млн грн або 524,2% порівняно з 2022 роком, досягнувши 921 млн грн.

Нематеріальні активи (без урахування гудвілу) також показали позитивну динаміку, збільшившись у 2022 році на 6,9 млн грн або 110,3% порівняно з 2021 роком, а в 2023 році — ще на 8,2 млн грн або 111,1%, досягнувши 82,4 млн грн.

Інші фінансові активи збільшилися в 2022 році порівняно з 2021 роком на 384,6 млн грн або 144,4%, а в 2023 році — на 266,7 млн грн або 121,3%. Натомість інші нефінансові активи знизилися в 2022 році на 21,7 млн грн або 55,1% порівняно з 2021 роком, досягнувши лише 26,6 млн грн. Водночас, у 2023 році ці активи зросли на 59,2 млн грн або 322,6%, досягнувши 85,8 млн грн.

Для детальнішого аналізу структури активів АТ «Акцент-Банк» у 2021-2023 роках звернімося до табл. 2.3.

За результатами структурного аналізу можна зробити висновок, що найбільшу частку в структурі активів АТ «Акцент-Банк» у 2022-2023 роках складають грошові кошти та їх еквіваленти, що становлять 58,4% та 50,69% відповідно. Це свідчить про те, що банк має значні ліквідні ресурси. Наявність

великої кількості готівки та її еквівалентів дозволяє банку ефективно задовольняти фінансові потреби клієнтів та забезпечує високий рівень фінансової стабільності. Грошові кошти та їх еквіваленти є надійним активом, який майже не піддається ризикам, пов'язаним з коливаннями ринку та іншими непередбачуваними факторами.

Таблиця 2.3

Структура активів АТ «Акцент-Банк» у 2021-2023 рр., %

Активи	Роки, %			Структурні зрушення	
	2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022
Грошові кошти та їх еквіваленти	27,7	58,4	50,69	30,7	-7,71
Кредити та аванси банкам	0	0	3,30	0	3,30
Кредити та аванси клієнтам	62,5	31,01	34,19	-31,47	3,18
Інвестиційні цінні папери	0,4	0,99	3,68	0,61	2,69
Інвестиційна нерухомість	0,07	0,07	0,03	0,00	-0,04
Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток	0	0	0,03	0,00	0,03
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	0,5	0,42	0,33	-0,05	-0,09
Основні засоби	1,8	1,47	1,00	-0,33	-0,47
Інші фінансові активи	6	7,04	6,06	1,04	-0,98
Інші нефінансові активи	0,3	0,15	0,34	-0,15	0,19
Активи в формі права користування (оренда)	0,8	0,44	0,33	-0,36	-0,11
Необоротні активи, утримані для продажу	0,02	0,02	0,01	0,00	-0,01
ВСЬОГО АКТИВІВ	100	100	100,0	x	x

Аналізуючи дані за 2021 рік, можна відзначити, що найбільшу частку в структурі активів АТ «Акцент-Банк» займають кредити та аванси клієнтів, що становить 62,5%. Це є позитивним показником для банку, оскільки свідчить про збільшення кредитного портфеля попри зниження економічної активності в країні через кризові явища. Це також означає, що вплив пандемії COVID-19 на діяльність банку був незначним. Така ситуація демонструє здатність банку ефективно адаптуватися до змін у фінансовому середовищі.

З іншого боку, невелику частку в структурі активів АТ «Акцент-Банк» протягом 2021-2023 років займають такі категорії, як: необоротні активи, утримувані для продажу (0,02% у 2021-2022 роках, 0,01% у 2023 році), інвестиційна нерухомість (0,07% у 2021-2022 роках, 0,03% у 2023 році), нематеріальні активи, за

винятком гудвілу (від 0,5% до 0,33% у 2021-2023 роках), а також активи у формі права користування (оренда) – 0,8% у 2021 році, 0,44% у 2022 році та 0,33% у 2023 році. Відносно низька частка цих активів у загальній структурі активів може бути обумовлена різними факторами, такими як обмежена кількість таких активів у портфелі банку, їх низька вартість порівняно з іншими активами, а також відсутність активної стратегії щодо розширення в цих напрямках.

Проаналізуємо обсяг, динаміку та структуру зобов'язань і капіталу банку, оскільки це є важливою частиною організаційно-економічної характеристики діяльності банку. Склад та динаміка зобов'язань і капіталу АТ «Акцент-Банк» представлені в табл. 2.4.

Таблиця 2.4

**Склад та динаміка зобов'язань та капіталу АТ «Акцент-Банк»
у 2021-2023 рр., млн. грн.**

Показники	Роки, млн. грн			Абсолютне відхилення млн. грн		Темп зростання, %	
	2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022	2022/2021	2023/2022
1	2	3	4	5	6	7	8
Кошти банків	90,81	179,04	91,2	88,23	-87,84	197,2	50,9
Кошти клієнтів	11524,1	14572,4	20263,7	3048,3	5691,3	126,5	139,1
Інше забезпечення	16,3	12,6	26,3	-3,7	13,7	77,3	208,7
Забезпечення винагород працівникам	35,9	36,8	51	0,9	14,2	102,5	138,6
Інші фінансові зобов'язання	366,01	502,99	1168,3	136,98	665,31	137,4	232,3
Інші нефінансові зобов'язання	52,2	30,5	81,1	-21,7	50,6	58,4	265,9
Поточні податкові зобов'язання	82,67	19,9	438,4	-62,77	418,5	24,1	2203,0
Відстрочені податкові зобов'язання	11,36	14,1	28,9	2,74	14,8	124,1	205,0
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	12179,34	15368,27	22148,9	3188,93	6780,63	126,2	144,1
Статутний капітал	1054,7	1054,7	1514,5	0,0	459,8	100,0	143,6
Незарєстрований статутний капітал	0	459,8	0	459,8	-459,8	x	0,0
Емісійний дохід	0,04	0,04	0,04	0,0	0,0	100,0	100,0
Результат від операцій з акціонером	165	165	165	0,0	0,0	100,0	100,0
Резерв переоцінки будівель	13,06	16,2	17,4	3,1	1,2	124,0	107,4
Резерв зміни справедливої вартості інвестиційних цінних паперів	33,77	46,67	57,35	12,9	10,7	138,2	122,9

Продовження табл. 2.4

1	2	3	4	5	6	7	8
Резервні та інші фонди банку	127,83	172,11	172,11	44,3	0,0	134,6	100,0
Нерозподілений прибуток	804,16	503,28	984,75	-300,9	481,5	62,6	195,7
Резерв зміни справедливої вартості боргових фінансових активів	0	0,65	0	0,7	-0,7	x	0,0
ВСЬОГО ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ	2198,57	2418,4	2911,2	219,8	492,8	110,0	120,4
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ	14377,9	17786,7	25060	3408,8	7273,3	123,7	140,9

Аналізуючи склад та динаміку зобов'язань АТ «Акцент-Банк», варто відзначити, що загальний обсяг зобов'язань банку має тенденцію до зростання в період з 2021 по 2023 роки. Зокрема, в 2022 році сума зобов'язань зросла на 3188,93 млн. грн. (126,2%), а в 2023 році в порівнянні з попереднім роком сума зобов'язань збільшилась ще на 6780,63 млн. грн. (144,1%). Зростання зобов'язань може мати як позитивні, так і негативні наслідки для банку. З одного боку, воно свідчить про підвищення довіри до банку та зростання його привабливості серед клієнтів. З іншого боку, збільшення зобов'язань може вплинути на ліквідність банку і підвищити ризики, якщо не буде забезпечено відповідне покриття.

Динаміка зобов'язань банку також показує, що найбільшу частку серед зобов'язань займають кошти клієнтів. Протягом аналізованого періоду ці кошти зростали, що свідчить про активне залучення депозитів як від фізичних, так і від юридичних осіб. Так, на кінець 2022 року кошти клієнтів склали 14572,4 млн. грн., що на 3048,3 млн. грн. (126,5%) більше порівняно з 2021 роком. В 2023 році цей показник збільшився ще на 5691,3 млн. грн. (139,1%), досягнувши 20263,7 млн. грн.

Що стосується коштів банків, то у 2022 році спостерігається збільшення цього показника на 88,23 млн. грн. (197,2%) до 179,04 млн. грн. порівняно з 2021 роком. Однак у 2023 році відбулося скорочення коштів банків на 87,84 млн. грн. (50,9%), що може свідчити про певні зміни в структурі пасивів банку та можливі коливання на ринку міжбанківських ресурсів.

Участь відстрочених податкових зобов'язань у формуванні власного капіталу банку також зазнала змін. Відстрочені податкові зобов'язання зросли з 11,36 млн.

грн. у 2021 році до 28,9 млн. грн. у 2023 році. Таке поповнення капіталу має як позитивні, так і негативні аспекти. З одного боку, воно може зменшити фінансові ризики банку та збільшити його стабільність. З іншого боку, існує ймовірність виникнення проблем з поверненням цих зобов'язань у майбутньому, що може негативно позначитися на фінансовій стійкості.

Що стосується власного капіталу, то за аналізований період спостерігається його зростання. В 2021 році власний капітал складав 2198,57 млн. грн. У 2022 році він збільшився на 219,8 млн. грн. (110%) і досяг 2418,4 млн. грн. У 2023 році власний капітал зріс ще на 492,8 млн. грн. (120,4%) до 2911,2 млн. грн.

Статутний капітал банку також має тенденцію до збільшення. Якщо в 2021 та 2022 роках він складав 1054,7 млн. грн., то в 2023 році зріс на 459,8 млн. грн. (143,6%) до 1514,5 млн. грн.

Щодо нерозподіленого прибутку, то в 2021 році він становив 804,16 млн. грн. Проте до кінця 2022 року нерозподілений прибуток зменшився на 300,9 млн. грн. (62,6%), досягнувши 503,28 млн. грн. В 2023 році цей показник збільшився на 481,5 млн. грн. (195,7%) і досяг 984,75 млн. грн. Це свідчить про позитивні результати банку в 2023 році, що дозволило відновити та збільшити нерозподілений прибуток.

Структуру зобов'язань та капіталу АТ «Акцент Банк» наведено в табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Структура зобов'язань та капіталу АТ «Акцент-Банк» у 2021-2023 рр., %

Показники	Роки, %			Структурні зрушення	
	2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022
1	2	3	4	5	6
Кошти банків	0,75	1,16	0,41	0,41	-0,75
Кошти клієнтів	94,62	94,82	91,49	0,2	-3,33
Інше забезпечення	0,29	0,24	0,12	-0,05	-0,12
Забезпечення винагород працівникам	0,13	0,08	0,23	-0,05	0,15
Інші фінансові зобов'язання	3,01	3,27	5,27	0,26	2,00
Інші нефінансові зобов'язання	0,43	0,2	0,37	-0,23	0,17
Поточні податкові зобов'язання	0,68	0,52	1,98	-0,16	1,46
Відстрочені податкові зобов'язання	0,09	0,09	0,13	0	0,04
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	100	100	100,00	x	x
Статутний капітал	47,97	43,62	52,02	-4,35	8,40
Незарєстрований статутний капітал	0	19,02	0	19,02	-19,02

Продовження табл. 2.5

1	2	3	4	5	6
Емісійний дохід	0	0	0	0	0
Результат від операцій з акціонером	7,5	6,82	5,67	-0,68	-1,15
Резерв переоцінки будівель	0,59	0,67	0,6	0,08	-0,07
Резерв зміни справедливої вартості інвестиційних цінних паперів	1,54	1,93	1,97	0,39	0,04
Резервні та інші фонди банку	5,81	7,12	5,91	1,31	-1,21
Нерозподілений прибуток	36,58	20,82	33,83	-15,76	13,01
Резерв зміни справедливої вартості боргових фінансових активів	0	0,03	0	0,03	-0,03
ВСЬОГО ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ	100	100	100,00	x	x

Щодо структури зобов'язань АТ «Акцент-Банк», то в період з 2021 по 2023 роки найбільшу частку серед зобов'язань займають кошти клієнтів. Так, у 2021 році вони склали 94,62%, у 2022 році — 94,82%, а у 2023 році цей показник зменшився до 91,49%. Така структура свідчить про те, що більшість залучених коштів банку походить від його клієнтів, серед яких можуть бути вклади фізичних та юридичних осіб, депозити, рахунки клієнтів та інші зобов'язання.

Щодо структури власного капіталу банку, то найбільшу частку серед нього займає статутний капітал. Протягом аналізованих років його частка становила 47,97% у 2021 році, 43,62% у 2022 році та 52,02% у 2023 році. Проте, у 2022 році спостерігається зменшення питомої ваги статутного капіталу на 4,35% порівняно з попереднім роком. Це зменшення може мати негативний вплив на фінансову стійкість банку, оскільки статутний капітал є основою для покриття ризиків і виконання зобов'язань. Тому необхідно приділяти увагу формуванню та підтриманню належного рівня статутного капіталу, адже він є головним гарантом фінансової стабільності банку.

Нерозподілений прибуток АТ «Акцент-Банк» за аналізований період також показує цікаву динаміку. У 2021 році його частка в загальній структурі власного капіталу складала 36,58%, але у 2022 році цей показник зменшився до 20,82%, що є негативним сигналом. Зменшення нерозподіленого прибутку вказує на зниження обсягів позитивного фінансового результату, що може обмежити можливості для подальших інвестицій та розвитку банку. Однак у 2023 році частка нерозподіленого

прибутку знову зросла на 15,76% і досягла 33,83%. Це свідчить про покращення фінансових результатів банку та підвищення його здатності до реінвестування.

Враховуючи обсяг, динаміку та структуру активів, зобов'язань та власного капіталу АТ «Акцент-Банк», можна зробити висновок, що банк демонструє стійке зростання та розвиток, активно впроваджує нові технології, розширює мережу відділень і забезпечує зручний доступ до банківських послуг для клієнтів по всій Україні.

Успішна організація фінансового менеджменту банку полягає у забезпеченні достатнього рівня доходів, які перевищують витрати, забезпечуючи тим самим прибутковість та фінансову стійкість. Аналіз фінансової діяльності банку дозволяє розробляти стратегії для підвищення прибутковості, зниження витрат та покращення загальної рентабельності банку.

Тепер перейдемо до аналізу доходів АТ «Акцент-Банк», використовуючи дані, представлені в Звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, що наведені в додатку В, щоб виявити потенційні можливості для оптимізації та покращення ефективності фінансової діяльності банку. Детальніший аналіз доходів банку буде проведений на основі даних, наведених у табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Склад та динаміка доходів АТ «Акцент-Банк» за 2021-2023 рр., млн. грн.

Стаття доходів	Роки, млн. грн			Абсолютне відхилення млн. грн		Темп зростання, %	
	2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022	2022/ 2021	2023/ 2022
Доходи	4017,6	4724,7	5656,7	707,1	932	117,6	119,7
Процентний дохід	3185,6	3474,1	4143,3	288,5	669,2	109,1	119,3
Комісійні доходи	779,2	1183,0	1452,5	403,8	269,5	151,8	122,8
Інші доходи	52,8	67,5	60,9	14,7	-6,6	127,8	90,2

Аналізуючи дані таблиці 2.6, можна зробити висновок, що процентні доходи банку демонструють стабільне зростання протягом усіх років аналізу. Так, у 2021 році вони становили 3185,6 млн. грн., а вже в 2022 році зросли на 288,5 млн. грн. або на 9,1% до 3474,1 млн. грн. У 2023 році процентні доходи знову збільшились

— на 669,2 млн. грн. або на 19,7%, досягнувши 4143,3 млн. грн. Зростання процентних доходів свідчить про те, що банк заробляє більше на відсотках з позичок, кредитів та інших фінансових послуг, які він надає своїм клієнтам. Це може бути результатом збільшення кількості клієнтів банку, підвищення процентних ставок за позичками або зростання обсягів наданих послуг. Таке зростання має позитивний вплив на фінансові результати банку, підвищуючи його прибутковість та стабільність.

Також спостерігається збільшення комісійних доходів АТ «Акцент-Банк» протягом аналізованого періоду. У 2021 році вони склали 779,2 млн. грн., а у 2022 році зросли на 403,8 млн. грн. або 51,8% до 1183 млн. грн. У 2023 році цей показник продовжив зростати і досяг 1452,5 млн. грн., що на 269,5 млн. грн. або на 22,8% більше, ніж у попередньому році. Це свідчить про збільшення доходів від різних комісій та платежів, що стосуються банківських послуг, таких як перекази, видача кредитних карток, обслуговування рахунків та інші фінансові операції. Зростання комісійних доходів, ймовірно, є наслідком збільшення кількості клієнтів, підвищення тарифів на послуги або збільшення обсягів операцій.

Щодо інших доходів банку, то в 2022 році спостерігалось їх зростання на 14,7 млн. грн. або на 27,8% до 67,5 млн. грн. Однак у 2023 році ці доходи зменшились на 6,6 млн. грн. або на 90,2%, до 60,9 млн. грн. Це може свідчити про зменшення доходів від позабанківської діяльності або зміну структури інших доходів.

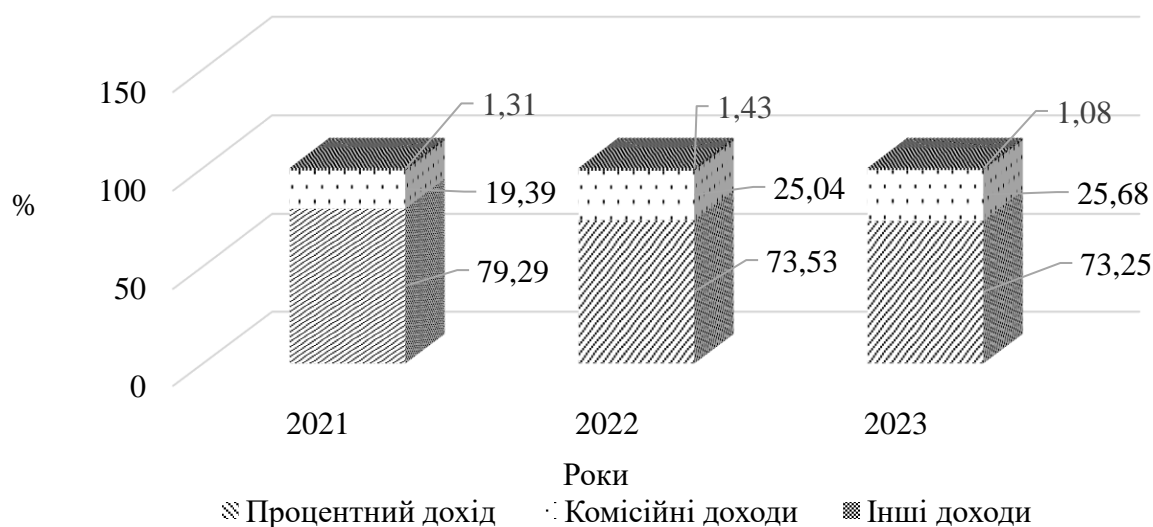

Рис. 2.3. Структура доходів АТ «Акцент-Банк» за 2021-2023 рр., %.

Структура доходів АТ «Акцент-Банк» за 2021-2023 роки представлена на рисунку 2.3. Згідно з даними, наведеними на рисунку 2.3, найбільшу частку в загальній структурі доходів займають процентні доходи. Так, у 2021 році їхня частка склала 79,29%, у 2022 році — 73,53%, а у 2023 році — 73,25%. Це свідчить про те, що основним джерелом доходу для банку залишаються процентні надходження від кредитних операцій та інших позикових продуктів.

Комісійні доходи займають наступне місце у структурі доходів: у 2021 році їхня частка становила 19,39%, у 2022 році — 25,04%, а в 2023 році — 25,68%. Це вказує на значний ріст доходів від надання банківських послуг, таких як платежі, комісії за кредитні операції та інші банківські транзакції.

Інші доходи складають найменшу частку в загальній структурі доходів. Їхня частка у 2021 році була 1,31%, у 2022 році — 1,43%, а в 2023 році — 1,08%. Це свідчить про те, що хоча інші доходи не є основним джерелом прибутку, вони також сприяють загальному фінансовому результату банку.

Тепер перейдемо до аналізу складу та динаміки витрат АТ «Акцент-Банк» на основі даних табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Склад та динаміка витрат АТ «Акцент-Банк» за 2021-2023 рр., млн. грн.

Стаття доходів	Роки, млн. грн			Абсолютне відхилення млн. грн		Темп зростання, %	
	2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022	2022/2021	2023/2022
Витрати	1953,9	2483,1	3727,8	529,2	1244,7	127,1	150,1
Процентні витрати	726,8	788,3	1437,8	61,5	649,5	108,5	182,4
Комісійні витрати	302,3	721,4	1168,9	419,1	447,5	238,6	162,0
Інші витрати	0,4	88,2	4,6	87,8	-83,6	x	5,2
Витрати на виплати працівникам	779,3	753,4	989,5	-25,9	236,1	96,7	131,3
Витрати зносу та амортизації	145,1	131,8	127	-13,3	-4,8	90,8	96,4

Згідно з даними таблиці 2.7, спостерігається зростання загальної суми витрат банку з 1953,9 млн. грн. у 2021 році до 3727,8 млн. грн. у 2023 році. Це свідчить про загальне збільшення витрат, що може бути пов'язано з розширенням діяльності банку та підвищенням обсягів операцій.

Процентні витрати також збільшуються, з 726,8 млн. грн. у 2021 році до 788,3 млн. грн. у 2022 році, що становить приріст на 61,5 млн. грн. або 108,5%. У 2023 році процентні витрати ще більше зростають на 649,5 млн. грн. або 182,4%, досягнувши 1437,8 млн. грн. Зростання процентних витрат означає, що банк витрачає більші суми на виплату відсотків за залучені кошти або позики. Це може бути результатом збільшення обсягу позичок, підвищення відсоткових ставок чи залучення депозитів під високі відсотки.

Комісійні витрати також мають тенденцію до зростання. У 2021 році ці витрати становили 302,3 млн. грн., у 2022 році вони збільшилися на 419,1 млн. грн., або на 138,6%, до 721,4 млн. грн. У 2023 році цей показник знову зріс на 447,5 млн. грн., або 162%, до 1168,9 млн. грн. Збільшення комісійних витрат вказує на те, що витрати на обслуговування клієнтів та надання фінансових послуг зросли. До цих витрат належать такі операції, як обробка транзакцій, випуск платіжних карт, надання консультацій, управління активами та інші адміністративні витрати.

Водночас витрати на знос та амортизацію мають тенденцію до зменшення, з 145,1 млн. грн. у 2021 році до 127,0 млн. грн. у 2023 році. Також спостерігається значне скорочення інших витрат, що зменшуються з 88,2 млн. грн. у 2022 році до 4,6 млн. грн. у 2023 році, що становить зменшення на 83,6 млн. грн.

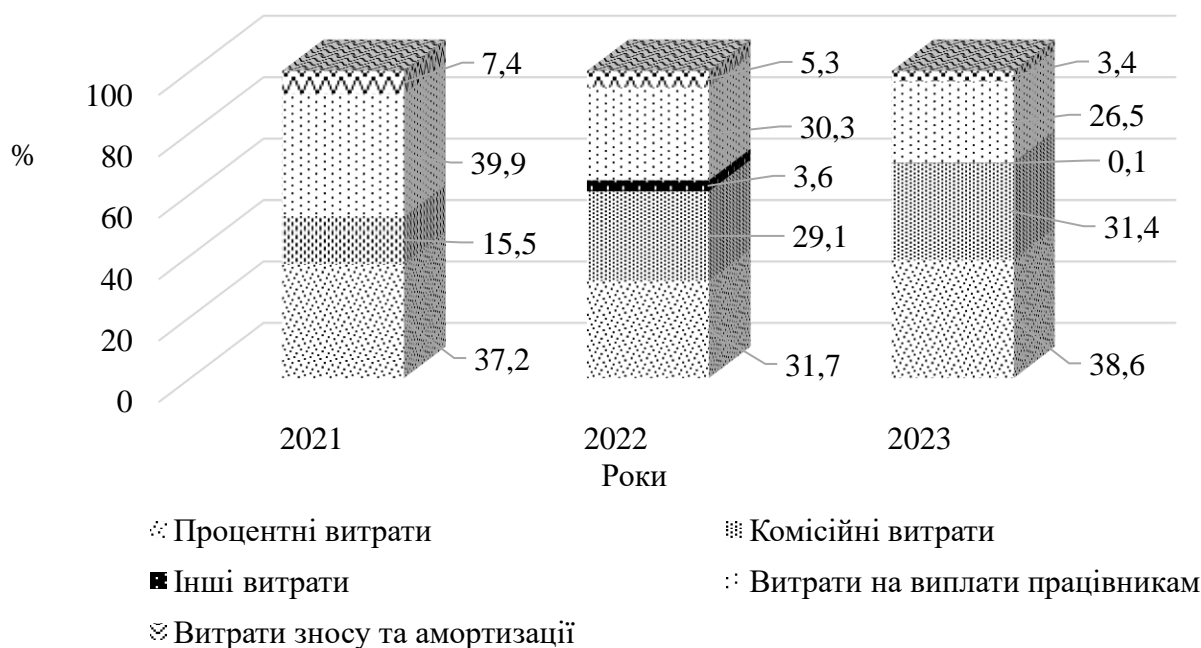

Рис. 2.4. Структура витрат АТ «Акцент-Банк» за 2021-2023 рр., %

Для більш детального аналізу структури витрат АТ «Акцент-Банк» за 2021-2023 роки звернемося до даних, представлених на рисунку 2.4.

За даними рисунку 2.4, у загальній структурі витрат найбільшу частку в 2021 році займають витрати на виплати працівникам. Проте в 2022 та 2023 роках основну частку витрат складають процентні витрати, які становлять 31,7% у 2022 році та 38,6% у 2023 році.

Частка комісійних витрат зростає протягом аналізованого періоду: з 15,5% у 2021 році до 29,1% у 2022 році та до 31,4% у 2023 році. Це свідчить про зростання витрат, пов'язаних з наданням фінансових послуг клієнтам.

Частка витрат на знос та амортизацію поступово зменшується, з 7,4% у 2021 році до 5,3% у 2022 році та до 3,4% у 2023 році, що може свідчити про оптимізацію витрат у цій категорії.

Водночас частка витрат на виплати працівникам знижується з 30,3% у 2022 році до 26,5% у 2023 році, що також може вказувати на зміни в структурі витрат банку, зокрема, на можливе зниження чисельності працівників або зміну політики оплати праці.

Найменшу частку в загальній структурі витрат займають інші витрати, які складають 3,6% у 2022 році та лише 0,1% у 2023 році.

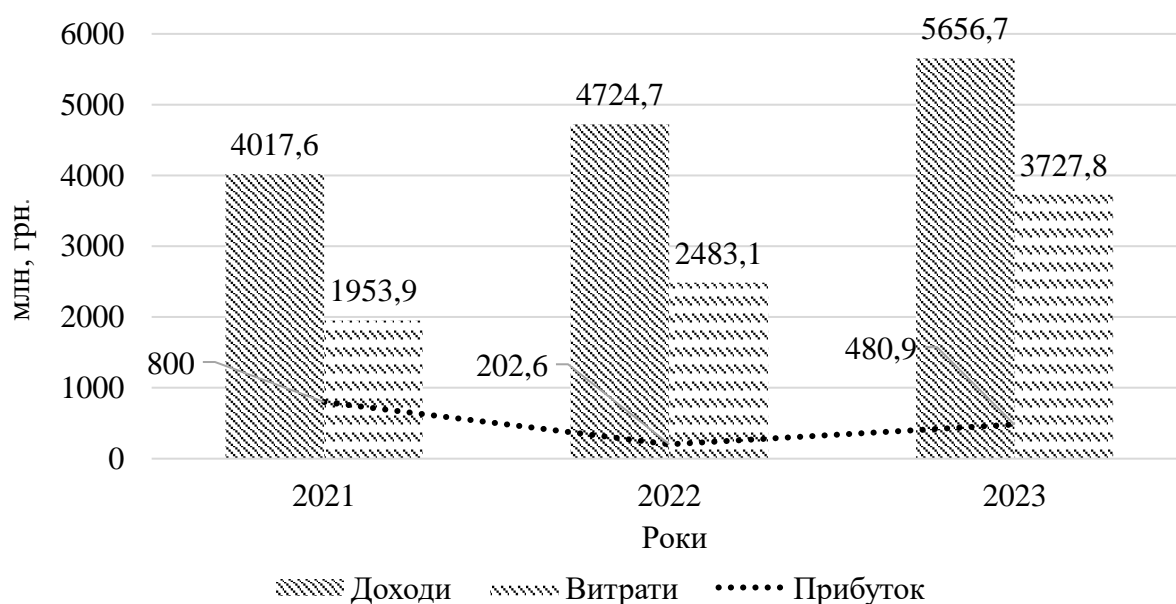

Рис. 2.5. Динаміка доходів, витрат та прибутку АТ «Акцент-Банк» у 2021-2023 рр., млн. грн.

Для детальнішого вивчення динаміки доходів, витрат і прибутку АТ «Акцент-Банк» у 2021-2023 роках слід звернутися до рисунку 2.5.

Згідно з даними рисунка 2.5, прибуток АТ «Акцент-Банк» за 2021–2023 роки коливається. Найбільше значення цей показник мав у 2021 році, коли він склав 800,014 млн. грн. У 2022 році спостерігається суттєве зменшення прибутку, який скоротився до 202,637 млн. грн. Це свідчить про негативну тенденцію, оскільки зменшення прибутку вказує на зниження рівня прибутковості та ефективності діяльності банку.

Проте в 2023 році АТ «Акцент-Банк» вдалося значно покращити фінансовий результат: прибуток збільшився на 237%, досягнувши 480,9 млн. грн. Це свідчить про позитивну динаміку та покращення фінансової стійкості банку, що може бути результатом ефективних управлінських рішень, зростання доходів або зниження витрат.

2.3 Оцінка ефективності організації фінансового менеджменту АТ «Акцент -Банк»

Оцінка формування кредитного портфеля є важливою частиною фінансового менеджменту банку, оскільки цей показник безпосередньо впливає на фінансові результати та стійкість банку. Кредитний портфель є основним джерелом доходів для банків, але водночас він супроводжується певними ризиками, серед яких основними є кредитний ризик, ризик непогашення кредитів, а також можливі прострочення.

Оцінюючи формування кредитного портфеля АТ «Акцент-Банк» за даними табл. 2.8, необхідно звернути увагу на кілька ключових моментів:

- загальний обсяг кредитного портфеля та динаміку його змін впродовж аналізованого періоду. Зростання кредитного портфеля може свідчити про розширення банківської діяльності та збільшення клієнтської бази, що позитивно впливає на доходи банку. Проте, важливо, щоб зростання обсягу кредитів не призводило до значного збільшення кредитних ризиків.

- основний ризик для банку – це наявність прострочених кредитів. Оцінка частки прострочених кредитів у загальному кредитному портфелі дозволяє зрозуміти рівень кредитного ризику. Якщо цей показник зростає, це може свідчити про проблеми в управлінні кредитами або в економічній ситуації в країні. Важливо контролювати цей показник і вчасно вживати заходів для мінімізації таких ризиків, наприклад, шляхом створення резервів для покриття потенційних збитків.

- диверсифікація кредитного портфеля, тобто надання кредитів різним категоріям клієнтів (фізичним особам, юридичним особам, малому і середньому бізнесу), знижує ризики концентрації в одному сегменті. Банк повинен аналізувати, який саме сегмент кредитування забезпечує найбільші доходи і не перевищує оптимальних меж ризику.

- важливо оцінювати рівень кредитних втрат, який може бути пов'язаний з невиконанням або непогашенням кредитів. Цей показник свідчить про ефективність банку у зборі платежів та управлінні неплатоспроможними клієнтами.

- оцінка резервів, які створює банк для покриття потенційних збитків від проблемних кредитів, також є важливою складовою формування кредитного портфеля. Якщо резерви достатні, це дозволяє зменшити негативні наслідки від кредитних втрат і підтримати фінансову стійкість банку.

Таблиця 2.8

**Динаміка та структура кредитного портфелю АТ «Акцент-Банк»
у 2021-2023 рр.**

Показник	2021		2022		2023	
	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%
Кредити фізичним особам	8289,6	92,3	4965,6	90,01	8021,9	93,6
Кредитні картки	4509,9	50,2	3104,2	56,27	4980,9	58,1
Споживчі кредити фізичним особам	2645,3	29,5	1063,8	19,28	2184,1	25,5
Авто кредитування фізичних осіб	203,2	2,3	129,5	2,35	242,0	2,8
Фінансовий лізинг фізичним особам	433,4	4,8	266,9	4,84	155,9	1,8
Іпотечне кредитування фізичних осіб	-	-	5,5	0,10	3,5	0,0
Інші кредити фізичним особам	10,7	0,12	395,8	7,17	455,4	5,3
Кредити юридичним особам	487,01	5,4	550,8	9,99	545,7	6,4
Усього кредитів	8983,2	100	5516,4	100	8 567,6	100

За даними табл. 2.8 робимо висновок, що загальний обсяг кредитного

портфеля АТ «Акцент-Банк» у 2021 році показав позитивну динаміку щодо надання кредитів, що може свідчити про розширення клієнтської бази, стабільний попит на фінансові продукти та ефективну кредитну політику. У 2022 році скорочення обсягу кредитів, ймовірно, було спричинене зовнішніми факторами (воєнні дії, економічна нестабільність). Це є типовою реакцією банківської системи на кризові ситуації, коли зменшується як попит на кредити, так і платоспроможність клієнтів. У 2023 році банк зміг відновити частину кредитної діяльності, що є позитивним сигналом про стабілізацію ситуації в країні та відновлення довіри до банківської системи.

З огляду на те, що кредити фізичним особам складають більшу частину кредитного портфеля (приблизно 90% у 2022 і 2023 роках), можна зробити висновок, що АТ «Акцент-Банк» активно розвиває роздрібний бізнес. Це також підтверджується високими показниками щодо популярності кредитних карток, що є ефективним інструментом для забезпечення ліквідності та надання короткострокових фінансових ресурсів клієнтам.

Зростання частки кредитних карток з 50,2% у 2021 році до 58,1% у 2023 році є ознакою того, що клієнти активно користуються кредитними лініями для здійснення покупок і швидкого доступу до фінансів. Кредитні картки часто є високорентабельним продуктом для банків, адже вони дозволяють генерувати доходи від процентних ставок, а також зручні для користувачів.

Позитивна динаміка в автокредитуванні в 2023 році (зростання з 129,45 млн. грн до 242,0 млн. грн) також є результатом поступової стабілізації економічної ситуації та відновлення довіри до фінансових продуктів після кризи.

Іпотечне кредитування залишається слабким сегментом в кредитному портфелі банку, що може бути пов'язано з високими фінансовими зобов'язаннями для клієнтів та економічною невизначеністю, яка обмежує попит на житло. Враховуючи високі ціни на нерухомість та нестабільність економічного середовища, банки можуть зменшити активність в цьому сегменті.

Акцент на кредити фізичним особам є стратегічним вибором, оскільки такі кредити часто мають нижчий рівень ризику порівняно з корпоративними

кредитами (позичальники — фізичні особи, як правило, мають стабільні доходи та меншу волатильність в порівнянні з підприємствами).

Зменшення авто кредитування та іпотечних кредитів може вказувати на зростання економічної обережності серед споживачів, зокрема, через підвищені ризики у економічному середовищі. Це також може бути результатом зменшення попиту на кредити через падіння доходів населення.

З метою зниження кредитних ризиків та забезпечення стабільності банку, важливо постійно контролювати стан платоспроможності клієнтів, особливо в умовах економічної кризи. Банк також може впроваджувати додаткові стратегії кредитування, такі як реструктуризація проблемних кредитів або створення додаткових резервів для покриття можливих втрат.

Для подальшого розвитку кредитного портфеля АТ «Акцент-Банк» рекомендовано враховуючи попит на кредитні картки, посилити пропозицію за цим напрямом, надаючи клієнтам більш гнучкі умови та інші вигоди, такі як кешбек або бонуси за використання картки. З огляду на економічну нестабільність, банк може розглянути питання коригування процентних ставок або надання пільгових умов кредитування для підтримки платоспроможності клієнтів. У випадку збільшення проблемних кредитів, необхідно розглядати можливість реструктуризації заборгованостей для збереження стабільності кредитного портфеля та мінімізації збитків.

АТ «Акцент-Банк» показує позитивні результати щодо кредитування фізичних осіб, зокрема за напрямом кредитних карток та автокредитування. Однак, проблеми з іпотечним кредитуванням та зниження попиту на кредити через економічні чинники вимагають уваги банківського менеджменту. Важливо продовжувати розвивати роздрібний бізнес і впроваджувати стратегії для зниження кредитних ризиків, зокрема через реструктуризацію проблемних кредитів та гнучкість в умовах надання позик.

Аналіз кредитної якості є важливою складовою частиною управління кредитним портфелем банку, оскільки він дозволяє оцінити потенційні ризики за позиками та виявити проблемні кредити. За допомогою цього аналізу можна вчасно

виявити ризиковані активи, що дасть змогу вжити заходів для зниження кредитних втрат і забезпечення фінансової стійкості банку. Оцінка кредитної якості допомагає зрозуміти, наскільки банк уразливий до потенційних втрат від неплатоспроможних позичальників.

Динаміка кредитів за кредитною якістю за 2021-2023 роки наведена в таблиці 2.9.

Таблиця 2.9

Динаміка кредитів за кредитною якістю за 2019-2022 рр.

Знецінені кредити	2021		2022		2023	
	млн. грн	%	млн. грн	%	млн. грн	%
Не прострочені	7878,9	84,5	4308,1	51,2	8062,9	77,6
Прострочені менше ніж 30 днів	98,9	1,06	64,3	0,76	59,4	0,6
Прострочені від 30 до 89 днів	205,98	2,2	260,8	3,1	178,7	1,7
Прострочені від 90 до 179 днів	222,4	2,4	1425,1	16,9	157,6	1,5
Прострочені від 180 до 360 днів	433,3	4,6	1380,2	16,4	248,2	2,4
Прострочені більше ніж 360 днів	486,8	5,2	946,2	11,2	1688,7	16,2
Всього	9326,40	100,0	8414,	100,0	10395,8	100,0

У табл. 2.9 наведено дані щодо кредитів за кредитною якістю АТ «Акцент-Банк» за 2021-2023 роки, що дозволяє проаналізувати динаміку змін у структурі проблемних та здорових кредитів.

1. Нормальні кредити (не проблемні)

Це кредити, які не мають прострочених платежів і характеризуються високим рівнем повернення. У 2021 році частка таких кредитів у загальному кредитному портфелі банку була високою, що свідчить про хорошу кредитну політику та низький рівень ризику непогашення.

Проте у 2022 році спостерігається скорочення цієї частки через зниження платоспроможності клієнтів через економічну ситуацію, спричинену війною. Зменшення нормальних кредитів може бути пов'язане зі зниженням попиту на кредити, а також зростанням кредитного ризику, оскільки позичальники не можуть виконати зобов'язання у термін.

У 2023 році частка нормальних кредитів збільшується, що може свідчити про стабілізацію економічної ситуації і покращення платоспроможності позичальників.

2. Прострочені кредити

Прострочені кредити – це кредити, по яких є заборгованість за виплатами понад встановлений термін. Зростання частки прострочених кредитів в портфелі банку є сигналом до можливого погіршення фінансового стану клієнтів та збільшення кредитного ризику.

У 2022 році через економічну ситуацію та підвищення рівня невизначеності, кількість прострочених кредитів може збільшитися. Це може бути наслідком зниження споживчого попиту та падіння платоспроможності клієнтів через обмеження на бізнес-активність і загальну економічну кризу.

У 2023 році, можливо, спостерігається певне поліпшення в погашенні кредитів, проте частка прострочених кредитів ще може бути високою, що потребує детального аналізу та впровадження заходів щодо скорочення таких ризиків, наприклад, через реструктуризацію кредитів або створення резервів на покриття можливих збитків.

3. Проблемні кредити (кредити з ризиком невикплати)

Це кредити, по яких є значний ризик невикплати через недостатню платоспроможність позичальників. Проблемні кредити можуть становити значну частину загального кредитного портфеля під час економічних спадів або фінансових криз.

В умовах війни та економічної невизначеності зростає ризик утворення проблемних кредитів, що може призвести до необхідності створення додаткових резервів для їх покриття.

У 2023 році, за умов покращення економічної ситуації, може спостерігатися зменшення кількості проблемних кредитів, проте вони все ще можуть залишатися на високому рівні, оскільки клієнти можуть не мати змоги погашати великі заборгованості.

4. Резерви під проблемні кредити

У відповідь на зростання частки прострочених та проблемних кредитів банк може збільшити резерви під ці кредити, що є важливим елементом фінансової стабільності.

Важливо, щоб АТ «Акцент-Банк» підтримував адекватний рівень резервів для покриття можливих збитків від непогашених кредитів. Це дозволить банку зберегти свою фінансову стійкість навіть у разі збільшення кредитних втрат.

За аналізований період 2021–2023 років, кредитний портфель АТ «Акцент-Банк» демонструє певні коливання, що зумовлені як зовнішніми економічними факторами (війна, економічна нестабільність), так і внутрішньою політикою банку щодо надання кредитів. Проблемні кредити зростають, що є ознакою високих кредитних ризиків, але створення резервів і поліпшення економічної ситуації можуть знизити негативний вплив на фінансову стійкість банку.

Для мінімізації кредитних ризиків банку необхідно зосередитися на ретельному аналізі платоспроможності клієнтів, створенні достатніх резервів для покриття можливих втрат, а також розширенні і диверсифікації кредитного портфеля для забезпечення більшої фінансової стійкості.

Згідно з даними табл. 2.10, можемо оцінити рівень кредитного ризику для АТ «Акцент-Банк» на основі основних коефіцієнтів, що характеризують кредитну активність банку та його здатність ефективно використовувати свої активи для кредитування.

Таблиця 2.10

Основні показники рівня кредитного ризику АТ «Акцент-Банк» за 2021-2023 рр., %

Показник	Рік			Формула, нормативне значення
	2021	2022	2023	
1	2	3	4	5
Коефіцієнт кредитної активності	64,87	47,31	53,46	$K1 = \text{КП}/\text{А} * 100\%$ Значення: 65-75 %
Коефіцієнт достатності резервів	16,39	44,16	31,12	$K2 = \text{Р}/\text{КП} * 100 \%$ Значення: 0,9-5 %
Коефіцієнт якості кредитів	12,25	44,94	17,39	$K3 = \text{БК}/\text{КП} * 100 \%$ Значення: не більше 5 %
Коефіцієнт прострочених кредитів	15,52	48,68	20,43	$K4 = \text{ПК}/\text{КП} * 100 \%$ Значення: не більше 10 %
Максимальний розміру кредитного ризику на одного контрагента	12,43	16,05	14,88	Норматив Н7 значення не повинно перевищувати 25 %.
Рівень концентрації великих кредитних ризиків	24,48	42,34	38,67	$K6 = \text{Норматив Н8}$ Значення: не більше 8-кратного розміру РК

Продовження табл. 2.10

1	2	3	4	5
Норматив максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами	0,31	0,16	0,27	К7 = Норматив Н9 Значення: не більше 25 %
Коефіцієнт прибутковості кредитних операцій	26,36	31,92	32,65	К9 = ПД-ПВ/КП*100 % Значення: не менше 1,4%. Верхнє граничне значення 7,4.
Коефіцієнт покриття кредитного портфеля власним капіталом банку	0,24	0,29	0,28	К10 = ВК/КП Значення: не менше 50 %.
де: КП – кредитний портфель банку; А – загальні активи; Р – резерв, створений на відшкодування збитків за кредитними операціями; ВК – безнадійні кредити; ПК – кредити, прострочені понад 30 календарних днів; ПД – процентні доходи банку; ПВ – процентні витрати банку; ВК – власний капітал банку.				

Коефіцієнт кредитної активності визначає, яка частина активів банку направлена на кредитування позичальників. Дані табл. 2.10 свідчать про зменшення цього коефіцієнта протягом 2021–2023 років: 2021 рік: 64,87%, 2022 рік: 47,31%, 2023 рік: 53,46%. Зменшення коефіцієнта кредитної активності у 2022 році до 47,31% свідчить про те, що в умовах економічної нестабільності та воєнних дій банк значно знизив рівень кредитування.

У 2023 році цей показник трохи зріс до 53,46%, але все одно залишався низьким порівняно з рівнем 2021 року (64,87%). Така тенденція може вказувати на те, що банк зберігає обережну політику щодо кредитування в умовах нестабільної економічної ситуації.

Якщо коефіцієнт кредитної активності продовжить знижуватися, це може свідчити про зменшення ролі кредитування у діяльності банку, що негативно позначатиметься на доходах банку, оскільки комісійні та процентні доходи є основними джерелами прибутку для банків.

Водночас, така політика може допомогти банку зменшити кредитні ризики, оскільки він не розширює кредитний портфель у період економічної нестабільності та воєнних дій, що може призвести до збільшення прострочених і проблемних кредитів.

Зменшення кредитної активності може бути зумовлене різними факторами, зокрема: економічною нестабільністю через воєнні дії та скорочення попиту на

кредити з боку населення та підприємств; політикою банку щодо зменшення ризиків через уникання надання нових кредитів у складні часи. Однак це також може свідчити про те, що банк має обмежений доступ до кредитних ресурсів або не може залучати достатньо нових клієнтів для розвитку кредитного портфеля. В майбутньому зростання цього коефіцієнта залежить від відновлення економіки, збільшення попиту на кредити та стабілізації фінансової ситуації.

Коефіцієнт достатності резервів є важливим індикатором, який дозволяє оцінити, чи достатньо банк має фінансових резервів для покриття ризиків, пов'язаних з кредитами та іншими зобов'язаннями. Цей коефіцієнт демонструє, наскільки добре банк підготовлений до можливих збитків або неплатоспроможності позичальників, що є важливою складовою забезпечення фінансової стабільності.

Згідно з наведеними даними, коефіцієнт достатності резервів у банку АТ «Акцент-Банк» демонструє позитивну динаміку. У 2021 році коефіцієнт достатності резервів становив 16,39%, що є досить низьким значенням. Це може свідчити про те, що в той період банк мав обмежені резерви для покриття можливих ризиків, пов'язаних із кредитами, і він міг мати певні вразливості в ситуаціях, коли позичальники не могли виконати свої зобов'язання.

У 2022 році значення коефіцієнта різко зросло до 44,16%. Це свідчить про те, що банк збільшив свої резерви, ймовірно, через підвищену обережність і ризики, пов'язані з економічною нестабільністю, воєнними діями та зниженням платоспроможності позичальників. Таке зростання свідчить про прагнення банку знизити фінансові ризики та забезпечити більшу стійкість у складних умовах.

У 2023 році коефіцієнт знову знизився до 31,12%. Хоча це значення й залишалось на високому рівні, воно все ж зменшилося порівняно з попереднім роком. Це може бути результатом більш ефективного управління резервами, а також стабілізації ситуації на фінансових ринках та відновлення попиту на кредити.

Зростання коефіцієнта в 2022 році є позитивною тенденцією, оскільки вказує на те, що банк приділяв більше уваги формуванню резервів у періоди підвищених ризиків. Збільшення резервів може свідчити про розумне управління ризиками,

особливо в умовах економічної турбулентності.

Зниження коефіцієнта у 2023 році не є негативною ознакою, оскільки значення все ще залишається на прийнятному рівні (31,12%). Це може свідчити про те, що банк почав більш ефективно використовувати свої резерви, в той час як економічна ситуація стабілізується і рівень ризиків зменшується. Таке значення також може бути оптимальним для забезпечення достатньої ліквідності та захисту від можливих втрат, при цьому дозволяючи банку не утримувати надлишкові резерви.

Позитивним аспектом у діяльності АТ «Акцент-Банк» є те, що банк має достатньо великий запас резервів для покриття ризиків, що свідчить про його фінансову стійкість. Це дозволяє знижувати ймовірність банкрутства або серйозних фінансових втрат у разі несплати кредитів. Враховуючи зростання резервів у 2022 році, банк продемонстрував здатність до адаптації в умовах економічної нестабільності. Зниження коефіцієнта у 2023 році може означати ефективне використання резервів без значного підвищення ризиків.

АТ «Акцент-Банк» рекомендується продовжувати збільшувати резерви в умовах непередбачуваних економічних змін, навіть якщо ситуація стабілізується. Це дозволить банку бути краще підготовленим до будь-яких непередбачуваних подій.

Для збереження достатності резервів АТ «Акцент-Банк» необхідно також приділяти увагу якості кредитного портфеля, особливо в умовах економічних змін. Підвищення рівня прострочених та проблемних кредитів може вимагати додаткових резервів.

Коефіцієнт якості кредитів є важливим показником для оцінки ризику та ефективності кредитної діяльності банку. Цей коефіцієнт визначається як частка проблемних кредитів (прострочених або таких, що мають високу ймовірність непогашення) від загального обсягу кредитного портфеля. За нормативами, коефіцієнт якості кредитів має бути меншим за 5%, оскільки значення вище 5% вказує на підвищений рівень проблемних кредитів і, відповідно, на зростаючий кредитний ризик для банку.

Аналіз динаміки коефіцієнта якості кредитів за 2021–2023 роки свідчить, що у 2021 році він знаходився на рівні 20,57%. У 2022 році коефіцієнт зріс до 44,94%, що є значним збільшенням порівняно з попереднім роком. У 2023 році коефіцієнт трохи знизився, але все ще залишається на високому рівні - 37,81%.

Зростання коефіцієнта до 44,94% у 2022 році - це дуже високий показник, що значно перевищує нормативну норму (менше ніж 5%). Це свідчить про значне погіршення якості кредитів у 2022 році. Однією з основних причин такого різкого зростання може бути погіршення економічної ситуації в країні через воєнні дії та інші фактори, які вплинули на здатність позичальників погашати свої кредити. У таких умовах різко збільшується кількість прострочених або непогашених кредитів, що суттєво погіршує загальний рівень якості кредитного портфеля.

В 2023 році коефіцієнт якості кредитів знизився до 37,81%, що свідчить про деяке покращення ситуації в порівнянні з 2022 роком, однак рівень проблемних кредитів залишається високим. Це може бути результатом певних коригувальних заходів, що були прийняті банком для мінімізації кредитних ризиків, таких як посилення процесу оцінки кредитоспроможності позичальників або активніша робота з проблемними позичальниками.

Високий рівень проблемних кредитів є серйозним сигналом для банку. Це означає, що значна частина кредитного портфеля не відповідає вимогам щодо якості, що збільшує ймовірність фінансових втрат для банку.

Ріст коефіцієнта якості кредитів у 2022 році, а також високі значення в 2023 році свідчать про те, що банк має серйозні проблеми з управлінням кредитним портфелем. Це може бути пов'язано з низькою якістю оцінки позичальників, слабким моніторингом прострочених платежів, або недостатнім аналітичним підходом до оцінки потенційних ризиків.

Для посилення процесу оцінки кредитоспроможності АТ «Акцент-Банк» повинен вдосконалити методи оцінки платоспроможності позичальників, зокрема в умовах економічної нестабільності. Це може включати більш ретельну перевірку фінансових можливостей позичальників, врахування макроекономічних факторів і зміни в індивідуальних умовах позичальників.

Також, АТ «Акцент-Банк» необхідно посилити моніторинг існуючих кредитів, особливо в умовах, коли економічна ситуація нестабільна. Це включає регулярний перегляд стану прострочених кредитів, проведення переговорів з позичальниками щодо реструктуризації боргів або перегляду умов кредитування.

Для зниження ризиків непогашення кредитів банк може вжити заходів щодо диверсифікації кредитного портфеля, зокрема, зменшення частки високоризикованих позик і зосередження на більш стабільних сегментах, таких як споживчі кредити з низьким рівнем дефолтів.

Важливо також вдосконалити стратегію роботи з простроченими кредитами. Це може включати більш активне звернення до колекторських агентств, реструктуризацію боргів або навіть списання частини боргів, якщо це необхідно для підтримки ліквідності банку.

Коефіцієнт прострочених кредитів є важливим індикатором для оцінки рівня кредитного ризику банку. Він вказує на частку прострочених кредитів від загального обсягу кредитного портфеля і є критичним для аналізу стабільності та платоспроможності фінансової установи. В ідеальних умовах цей коефіцієнт повинен складати не більше ніж 10%. Показник вище цього рівня свідчить про високий рівень ризику, що може вплинути на фінансову стабільність банку.

Коефіцієнт прострочених кредитів АТ «Акцент-Банк» в 2021 році становив 15,52%. Це значення перевищує нормативний рівень (10%), що вказує на наявність певних проблем з простроченням кредитів. Однак це не критичний рівень, і в цьому році банк міг ще мати можливість контролювати ситуацію та вживати коригувальних заходів. У 2022 році коефіцієнт прострочених кредитів зріс до 48,68%, що є значним збільшенням порівняно з попереднім роком. Це свідчить про серйозні проблеми з платоспроможністю клієнтів, ймовірно, через військові дії та загальну економічну нестабільність в країні, що призвело до неспроможності позичальників виконувати свої зобов'язання. Такий високий рівень прострочених кредитів є критичним і вимагає негайних заходів з боку керівництва банку для виправлення ситуації.

У 2023 році коефіцієнт прострочених кредитів знизився до 20,43%, що є

покращенням порівняно з 2022 роком, але все ще набагато вище нормативного рівня в 10%. Це вказує на те, що банк вдалося трохи зменшити частку проблемних кредитів, але цей рівень залишає значні ризики для стабільності фінансової установи. Потрібно продовжувати роботу з реструктуризації боргів та зниження прострочених позик.

У 2022 році на фоні воєнних дій в Україні спостерігалася різка економічна криза. Це вплинуло на платоспроможність широкого кола позичальників, як фізичних, так і юридичних осіб. Багато підприємств зіткнулися зі зниженням доходів і навіть припиненням діяльності, а фізичні особи – з безробіттям і падінням доходів.

Високий коефіцієнт прострочених кредитів у 2022 році також може вказувати на недостатньо ефективне управління кредитними ризиками банку. Це може бути результатом не зовсім ефективної оцінки кредитоспроможності позичальників або слабкої моніторингової системи, яка не дозволяла своєчасно виявляти проблеми з погашенням кредитів.

АТ «Акцент-Банк» для зменшення коефіцієнта прострочених кредитів важливо регулярно моніторити стан кредитів і своєчасно виявляти потенційно проблемні кредити. Банк може застосовувати проактивні заходи, такі як реструктуризація кредитів або проведення переговорів з позичальниками для встановлення нових умов погашення.

Для зменшення обсягу прострочених кредитів, банк може посилити співпрацю з колекторськими агентствами для ефективного повернення коштів або домовленостей щодо реструктуризації заборгованості.

АТ «Акцент-Банк» може скоротити обсяг кредитування високоризикованих позичальників, зокрема в сегментах, де ймовірність неплатоспроможності є високою. Це дозволить зменшити загальний рівень проблемних кредитів у портфелі.

Максимальний розмір ризику на одного позичальника визначає частку загального кредитного портфеля, яку банк може видати одному клієнту. Це важливий індикатор для оцінки концентрації кредитного ризику в банку. Якщо цей

показник занадто високий, то навіть незначна несплата великої позики може призвести до серйозних фінансових втрат для банку. У 2021 році коефіцієнт максимального розміру ризику банку на одного позичальника становив 12,43%, що є помірним показником. Цей рівень знаходиться в межах безпечних значень і не створює значного ризику для банку в разі неплатоспроможності одного з позичальників.

У 2022 році коефіцієнт зріс до 16,05%. Хоча цей показник збільшився, він все ще знаходиться в межах нормативного значення (до 25%). Зростання може свідчити про розширення кредитування великих позичальників, однак у межах допустимих ризиків.

У 2023 році коефіцієнт зменшився до 14,88%, що є позитивною динамікою. Це свідчить про зниження ризику концентрації великих позик на одному позичальнику, що може допомогти банку зменшити потенційні збитки від неплатоспроможності одного клієнта.

Рівень концентрації великих кредитних ризиків визначає частку великої позики або кількох великих позик, що становлять значну частину кредитного портфеля банку. Коли цей коефіцієнт високий, банк піддається серйозному ризику через залежність від кількох великих позичальників.

У 2021 році рівень концентрації великих кредитних ризиків АТ «Акцент-Банк» становив 24,48%, що є порівняно низьким рівнем концентрації великих позик. Це вказує на більш рівномірно розподілений портфель, що знижує ймовірність великих фінансових втрат через невиконання однієї або кількох великих позик.

У 2022 році цей коефіцієнт зріс до 42,34%, що є значним зростанням. Це свідчить про значну концентрацію кредитних ризиків в портфелі банку. Такий високий рівень може бути результатом надання великих позик кільком клієнтам, що підвищує ризик банку, якщо ці клієнти виявляться неплатоспроможними або зіштовхнуться з фінансовими труднощами.

У 2023 році рівень концентрації зменшився до 38,67%, що є позитивною зміною порівняно з 2022 роком. Це вказує на певне зменшення концентрації

великих кредитних ризиків, хоча цей показник все ще високий. Потрібно продовжувати працювати над диверсифікацією портфеля, зменшуючи ризики, пов'язані з великою кількістю великих позик.

Кредитний ризик за операціями з пов'язаними особами - це ризик, пов'язаний з кредитами, наданими особам, які мають фінансові або управлінські зв'язки з банком, такими як акціонери, керівництво або інші особи, що контролюють або мають суттєвий вплив на діяльність банку. Оскільки такі особи можуть бути схильні до менш об'єктивної оцінки ризику, банки повинні обмежувати надання кредитів таким позичальникам, щоб уникнути конфлікту інтересів та знизити потенційний кредитний ризик.

У 2021 році норматив максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними особами АТ «Акцент-Банк» становив 0,31%. Це низький рівень концентрації кредитних ризиків на таких позичальниках, що свідчить про достатній рівень контролю банку за ризиками, пов'язаними з внутрішніми позичальниками.

У 2022 році цей норматив знизився до 0,16%, що може свідчити про обережність банку в наданні кредитів своїм пов'язаним особам або про зменшення кількості таких кредитів. Це може бути частиною стратегії для уникнення потенційних конфліктів інтересів та управління кредитними ризиками.

У 2023 році цей показник зріс до 0,27%, але все ще залишається значно нижчим за нормативне значення 25%, яке визначене для таких операцій. Зростання може бути наслідком змін у стратегії банку щодо кредитування пов'язаних осіб або через збільшення потреби в фінансуванні таких клієнтів. Незважаючи на зростання, рівень кредитних ризиків залишається на прийнятному рівні і не перевищує нормативні обмеження.

Таким чином, протягом періоду 2021-2023 років рівень максимального розміру кредитного ризику на операціях з пов'язаними особами не перевищував нормативу, що свідчить про ефективну систему управління ризиками в банку. Зниження у 2022 році та подальше збільшення у 2023 році показує, що банк вміло регулює рівень кредитування пов'язаних осіб у відповідності до потреб ринку і

внутрішніх політик.

Коефіцієнт прибутковості кредитних операцій є важливим індикатором, який відображає ефективність банку в отриманні доходу від наданих кредитів. Високий коефіцієнт може вказувати на значну вигоду для банку від кредитної діяльності, але також може бути ознакою високих ризиків, якщо ці кредити були видані за умовами, які дозволяють заробити більше, але з підвищеним ризиком неплатежу.

У 2021 році коефіцієнт прибутковості кредитних операцій склав 26,36%. Це вказує на те, що банк отримував добрий дохід від кредитних операцій, що було результатом застосування певних комісій або високих процентних ставок по кредитах.

У 2022 році коефіцієнт зростає до 30,15%, що є ознакою зростання прибутковості кредитних операцій. Це могло бути зумовлено збільшенням процентних ставок, введенням нових видів кредитних продуктів або зміною політики банку щодо надання позик. Високий рівень прибутковості також може вказувати на те, що банк бере на себе більші ризики, намагаючись компенсувати збитки від зниження обсягів кредитування в деяких інших сегментах.

У 2023 році коефіцієнт прибутковості зріс до 32,65%, що свідчить про подальше покращення прибутковості кредитних операцій. Це вказує на те, що банк успішно генерує більший дохід від кредитів, можливо, через підвищення процентних ставок, зміни в політиці кредитування або підвищений попит на кредитні продукти. Однак це також може сигналізувати про зростання кредитних ризиків, оскільки високі ставки часто асоціюються з підвищеними ризиками неплатежів.

Коефіцієнт покриття кредитного портфеля власним капіталом - це фінансовий показник, який відображає співвідношення між власним капіталом банку та сумою його кредитного портфеля. Він дозволяє оцінити, яку частину кредитного портфеля банк може покрити за рахунок власного капіталу, що є важливим для визначення стійкості фінансової установи до потенційних збитків, спричинених неплатоспроможністю позичальників.

Коефіцієнт покриття кредитного портфеля власним капіталом АТ «Акцент-

Банк»у 2021 році склав 0,24%. Це означає, що на кожну одиницю кредитів, яку банк надав своїм клієнтам, лише 0,24% цієї суми покривається власним капіталом банку.

Такий рівень є дуже низьким і значно нижчим за нормативне значення, яке має складати не менше 50%. Це може свідчити про високий кредитний ризик, оскільки при відсутності достатнього власного капіталу банк не може належним чином покрити потенційні збитки від неплатежів позичальників.

У 2022 році цей коефіцієнт трохи зріс і склав 0,29%. Це вказує на невелике покращення фінансової стабільності банку, але показник все ще залишається занадто низьким.

Низький рівень власного капіталу в порівнянні з кредитним портфелем продовжує підвищувати ризик неплатоспроможності, особливо в умовах економічної нестабільності чи підвищення рівня неплатежів серед позичальників.

У 2023 році коефіцієнт покриття знизився до 0,28%, що все ще є дуже низьким і не відповідає нормативним вимогам. Падіння коефіцієнта в порівнянні з попереднім роком свідчить про те, що банк не зміг суттєво збільшити власний капітал у співвідношенні до зростання кредитного портфеля.

Це свідчить про можливі проблеми з ліквідністю банку, оскільки наявність обмеженого власного капіталу в порівнянні з розмірами кредитного портфеля зменшує можливості для покриття потенційних збитків, що можуть виникнути через проблеми з поверненням кредитів.

Низький коефіцієнт покриття кредитного портфеля власним капіталом означає, що АТ «Акцент-Банк» має недостатній запас власних коштів для покриття можливих кредитних ризиків. Це збільшує ймовірність того, що банк може зіткнутися з фінансовими труднощами в разі великих неплатежів або кризових ситуацій на ринку.

Якщо цей коефіцієнт продовжить залишатися на низькому рівні, банк може зіткнутися з проблемами ліквідності, оскільки йому буде важко швидко мобілізувати достатньо коштів для покриття можливих збитків. Це може вплинути на здатність банку виконувати свої зобов'язання перед клієнтами та кредиторами, а також обмежити його можливості для залучення нових коштів або кредитів від

інших фінансових установ.

Крім того, низький рівень власного капіталу може обмежувати здатність банку інвестувати в розвиток, а також знижувати його здатність конкурувати на ринку.

АТ «Акцент-Банк» для покращення ситуації необхідно збільшити власний капітал шляхом випуску додаткових акцій або залучення інших інвестицій. Це дозволить зміцнити фінансову стійкість та зменшити залежність від зовнішніх кредиторів.

Також, АТ «Акцент-Банк» може зменшити розмір кредитного портфеля або скоригувати свою кредитну політику, щоб знизити ризики неплатежів та зменшити потребу у великих кредитах, що значною мірою збільшують навантаження на власний капітал.

АТ «Акцент-Банк» важливо зосередити увагу на вдосконаленні системи управління кредитними ризиками, щоб знизити кількість неповернених кредитів. Банк може розширити використання страховок або додаткових забезпечень для зменшення ризиків.

Для зниження кредитного ризику важливо диверсифікувати портфель позичальників, надаючи кредити різним категоріям позичальників (як фізичним, так і юридичним особам) з різним рівнем ризику.

Фінансова стійкість банку є важливим показником його здатності витримати різноманітні економічні та фінансові потрясіння, виконувати зобов'язання перед клієнтами, кредиторами та іншими сторонами. Вона визначається через здатність банку генерувати достатній рівень доходів для покриття своїх витрат, зберігаючи при цьому адекватний рівень ліквідності та капіталізації. Для оцінки фінансової стійкості банку використовуються різні фінансові показники, такі як ліквідність, капіталізація, ефективність управління ризиками, здатність покривати непередбачувані збитки тощо.

Аналіз фінансової стійкості банку дозволяє отримати детальне уявлення про його здатність управляти ризиками та виконувати зобов'язання. У разі низьких показників капіталізації, ліквідності або рентабельності, банк може зіткнутися з

проблемами, пов'язаними з неплатоспроможністю або ліквідністю. Оцінка цих показників є необхідною для інвесторів і клієнтів банку для визначення рівня ризику та прийняття обґрунтованих рішень.

Коефіцієнти фінансової стійкості АТ «Акцент-Банк» наведені в табл. 2.11.

Таблиця 2.11

Коефіцієнти фінансової стійкості АТ «Акцент-Банк»

Показник (оптимальне значення)	Формула	Рік		
		2021	2022	2023
Коефіцієнт надійності (0,08-0,1)	$K_n = K_{вн}/Z_{кн}$	0,17	0,12	0,15
Коефіцієнт фінансового важеля (10 - 12)	$K_{фв} = Z_{кн}/K_{вн}$	5,89	8,57	6,47
Коефіцієнт залежності від засновників (0,15-0,5)	$K_{зсф} = K_a/K_{вн}$	0,53	0,61	0,66
Коефіцієнт мінімального статутного фонду (0,04-0,05)	$K_{мсф} = K_a/A_d$	0,07	0,06	0,08
Коефіцієнт участі капіталу у формуванні ділових активів банку (достатність капіталу) (0,08-0,1)	$K_{ум} = K_{вн}/A_d = 1/K_{мк}$	0,14	0,10	0,13
Коефіцієнт захищеності власного капіталу (0,3-1)	$K_{зк} = A_k/K_{вн}$	0,16	0,17	0,27
Коефіцієнт мобільності власного капіталу (> 0)	$K_{мок} = (K_{вн}-A_k)/K_{вн}$	0,84	0,83	0,73
Коефіцієнт іммобілізації власного капіталу (< 1)	$K_{імк} = (A_{нр}+Зб)/K_{вн}$	0,16	0,17	0,27
Коефіцієнт розвитку клієнтської бази (0,15 - 0,3)	$K_{рк} = D_k/Z_{кн}$	0,97	0,98	0,99

Де: $K_{вн}$ - основний капітал банку; $Z_{кн}$ - залучені і запозичені кошти; K_a - статутний фонд; A_d - ділові активи; A_k - основні засоби і нематеріальні активи; $A_{нр}$ - неробочі активи; $Зб$ – збитки; D_k - кошти на поточних рахунках клієнтів

За результатами коефіцієнтного аналізу банку, спостерігається ряд показників, що не відповідають нормативним вимогам. Важливим елементом фінансової стійкості банку є коефіцієнт надійності, який відображає здатність покривати можливі збитки в разі дефолту по кредитах. Протягом 2021-2023 років коефіцієнт надійності поступово знизився з 0,17 у 2021 році до 0,12 у 2022 році, а в 2023 році склав 0,15. Нормативне значення для цього коефіцієнта коливається в межах 0,08-0,1.

Значення коефіцієнта надійності АТ «Акцент-Банк» перевищує норматив, що свідчить про наявність достатніх резервів для покриття можливих збитків у разі неплатоспроможності клієнтів. Однак високий рівень цього показника може

вказувати на те, що банк не зовсім ефективно розподіляє свої ризики, що може привести до зниження прибутковості в довгостроковій перспективі.

Коефіцієнт фінансового важеля вказує на ступінь використання боргових зобов'язань банком для фінансування своєї діяльності. У 2021-2023 роках цей коефіцієнт зріс з 5,89 у 2021 році до 8,57 у 2022 році, але в 2023 році він зменшився до 6,7. Нормативне значення фінансового важеля зазвичай знаходиться в межах 10-12. За результатами аналізу можна зробити висновок, що коефіцієнт фінансового важеля в АТ «Акцент-Банк» не досягає нормативних значень. Це вказує на те, що банк не використовує достатньо боргових коштів для збільшення прибутків, що може обмежувати його конкурентоспроможність на ринку та впливати на можливості для розширення.

Коефіцієнт залежності від засновників показує частку капіталу банку, що належить його засновникам. Важливість цього показника полягає в тому, що висока залежність від засновників може вказувати на потенційні ризики, такі як конфлікти інтересів або обмежена фінансова стійкість банку. Протягом 2021-2023 років цей коефіцієнт зростав, збільшившись з 0,53 у 2021 році до 0,66 у 2023 році, що перевищує нормативне значення (0,15-0,5). Це свідчить про те, що банк має високий рівень залежності від засновників, що збільшує ризики щодо залучення додаткового капіталу та різноманітності портфеля.

Коефіцієнт мінімального статутного фонду відображає співвідношення статутного капіталу до загальної суми активів банку. Протягом 2021-2023 років спостерігається незначне зниження цього коефіцієнта з 0,07 у 2021 році до 0,06 у 2022 році, що вказує на те, що статутний капітал становить лише 6% від активів банку. Це може свідчити про обмежену здатність банку фінансувати свою діяльність або розширювати бізнес. Однак, в 2023 році цей коефіцієнт збільшився до 0,08, що може свідчити про покращення фінансової стабільності банку.

Коефіцієнт участі капіталу у формуванні ділових активів характеризує рівень капіталізації банку та його здатність виконувати зобов'язання. Протягом аналізованого періоду коефіцієнт знизився з 0,14 у 2021 році до 0,10 у 2022 році, однак у 2023 році зріс до 0,13. Нормативне значення для цього коефіцієнта

встановлюється регуляторами, і варіюється від 0,08 до 0,1. Вищий рівень капіталу, ніж передбачено нормативами, може бути індикатором стабільної фінансової стійкості банку, що дозволяє йому ефективно справлятися з потенційними ризиками.

Коефіцієнт захищеності власного капіталу відображає співвідношення між власним капіталом банку та його ризикованими активами. За 2021-2023 роки коефіцієнт захищеності зріс з 0,16 у 2021 році до 0,27 у 2023 році, що вказує на те, що банк має більший рівень захищеності від ризикованих активів. Однак нормативне значення цього показника зазвичай коливається від 0,3 до 1, і якщо значення коефіцієнта знаходиться нижче цього діапазону, це може сигналізувати про недостатній рівень фінансової стійкості банку.

Коефіцієнт мобільності власного капіталу визначає здатність банку швидко реагувати на зміни в умовах ризиків та непередбачених втрат. З 2021 по 2023 роки спостерігається зниження цього показника з 0,84 до 0,73. Це може свідчити про обмежену гнучкість банку в управлінні ризиками та можливу потребу у покращенні стратегії ліквідності для швидкого реагування на фінансові труднощі.

Коефіцієнт іммобілізації власного капіталу вказує, яку частину власного капіталу банк інвестує в основні засоби та інші іммобілізовані активи. За період 2021-2023 років спостерігається зростання коефіцієнта з 0,16 до 0,27, що свідчить про зростання інвестицій у нерухомість та інші необоротні активи. Це може бути ознакою того, що банк робить стратегічні інвестиції для забезпечення своєї довгострокової діяльності, однак такі інвестиції можуть знижувати ліквідність у разі непередбачених ситуацій.

Коефіцієнт розвитку клієнтської бази показує зростання кількості клієнтів банку. Протягом 2021-2023 років цей показник збільшився з 0,97 до 0,99, що означає повільне, але стабільне зростання клієнтської бази банку на 1% протягом трьох років. Можливими причинами повільного зростання можуть бути посилення конкуренції на ринку або зниження попиту на банківські послуги в умовах економічної нестабільності.

Таким чином, аналіз фінансової стійкості АТ «Акцент-Банк» показав, що

більшість коефіцієнтів не відповідають встановленим нормативам. Це свідчить про необхідність ретельного моніторингу фінансової ситуації банку та вжиття відповідних заходів для поліпшення його стійкості. Недотримання нормативних значень може вказувати на потенційні ризики, що потребують уваги з боку керівництва банку, регуляторних органів та інших зацікавлених осіб. Для забезпечення стабільного фінансового стану банку необхідно здійснювати коригування в управлінні ризиками та фінансовому плануванні.

Оцінка ліквідності банку є важливим аспектом для визначення його здатності своєчасно виконувати зобов'язання перед вкладниками та кредиторами. Ліквідність є критичним фактором, що відображає фінансову стійкість і здатність банку витримувати негативні економічні шоки або зміни на фінансових ринках. Для проведення детальної оцінки ліквідності АТ «Акцент-Банк» за 2021-2023 роки необхідно звернути увагу на основні показники ліквідності, які відображають рівень готівкових засобів та високоякісних активів у порівнянні з короткостроковими зобов'язаннями банку.

Наведені в табл. 2.12 показники ліквідності, які дозволяють оцінити, наскільки ефективно банк управляє своїми ліквідними активами та зобов'язаннями.

Таблиця 2.12

Показники ліквідності АТ «Акцент-Банк» у 2021-2023 рр., %

Показник	Рік		
	2021	2022	2023
CR (загальна ліквідність)	118,0	115,7	116,7
LCR _{вв} (коефіцієнти покриття ліквідністю за всіма валютами)	695,03	1206,83	939,18
LCR _{ів} (коефіцієнт покриття ліквідністю в іноземній валюті)	434,31	457,11	502,21
NSFR (норматив довгострокової ліквідності)	118,01	178,81	176,78

Виходячи з аналізу коефіцієнтів ліквідності АТ «Акцент-Банк», можна зробити кілька важливих висновків, що характеризують ліквідність банку та його здатність ефективно управляти ризиками, пов'язаними з фінансовими зобов'язаннями та стресовими ситуаціями.

За період 2021-2023 роки спостерігається незначне скорочення коефіцієнта

загальної ліквідності з 118,0% у 2021 році до 116,7% у 2023 році. Це значення залишається в межах нормативу (не менше 100%), що вказує на те, що банк має достатньо ліквідних активів для покриття своїх поточних зобов'язань.

Наявність ліквідних активів, таких як готівка, банківські депозити та ліквідні цінні папери, забезпечує стабільність і можливість банку виконувати свої поточні фінансові зобов'язання.

LCR_{вв} (загальний коефіцієнт покриття ліквідністю) з 695,03% у 2021 році він зріс до 1206,83% у 2022 році, а у 2023 році зменшився до 939,18%. Це означає, що банк має значний запас ліквідних активів, який у декілька разів перевищує нормативи, що дозволяє йому впевнено покривати свої зобов'язання протягом 30 днів у разі стресових ситуацій.

Зростання LCR_{ів} (коефіцієнта покриття ліквідністю в іноземній валюті) з 434,31% у 2021 році до 502,21% у 2023 році підтверджує, що банк має достатні ліквідні резерви для покриття своїх короткострокових зобов'язань в іноземній валюті. Це також свідчить про здатність банку утримувати стабільність в умовах змін на валютному ринку або інших зовнішніх шоків.

NSFR є важливим показником для оцінки здатності банку забезпечити достатнє і стабільне фінансування на довгострокові активи. За 2022 та 2023 роки спостерігається високий рівень цього коефіцієнта (178,81% у 2022 році та 176,78% у 2023 році), що свідчить про наявність значних стабільних джерел фінансування.

Це показує, що банк може впевнено фінансувати свою діяльність навіть у разі стресових ситуацій або несподіваних змін на фінансових ринках. Високий рівень NSFR підтверджує стабільність і здатність банку зберігати платоспроможність на довгострокову перспективу.

В цілому, показники ліквідності АТ «Акцент-Банк» за період 2021-2023 років свідчать про хорошу здатність банку до виконання своїх зобов'язань і стабільне фінансове становище. Зокрема, коефіцієнти LCR та NSFR, що значно перевищують нормативи, вказують на високу здатність банку адаптуватися до стресових ситуацій, забезпечуючи собі необхідні ліквідні резерви на короткостроковій та довгостроковій перспективах.

Проте, незважаючи на позитивні результати, зниження коефіцієнта загальної ліквідності може бути сигналом для подальшого моніторингу ситуації і вжиття заходів щодо збереження ліквідності в разі несприятливих економічних умов.

Таким чином, АТ «Акцент-Банк» демонструє сильну ліквідність і здатність підтримувати свою платоспроможність у короткостроковій та довгостроковій перспективі, що є важливим фактором для довіри інвесторів та клієнтів.

Економічні нормативи капіталу та валютної позиції АТ «Акцент-Банк» за 2021-2023 роки наведено в табл. 2.13.

Таблиця 2.13

Економічні нормативи капіталу та валютної позиції АТ «Акцент-Банк» за 2021-2023 рр., %

Норматив	Рік		
	2021	2022	2023
Н1, норматив мінімального розміру регулятивного капіталу (млн. грн)	2077,4	2134,21	2958,88
Н2, норматив достатності (адекватності) регулятивного капіталу	12,88	20,02	18,23
Н3, норматив достатності основного капіталу	7,9	16,59	10,84
Л13-1, ліміт загальної довгої відкритої валютної позиції банку	5,53	0,93	0,12
Л13-2, ліміт загальної короткої відкритої валютної позиції банку	6,6	1,23	2,64

Аналіз нормативів капіталу АТ «Акцент-Банк» за період 2021-2023 років відображає кілька важливих аспектів, що мають значення для фінансової стійкості та здатності банку витримувати потенційні ризики. Зростання регулятивного капіталу з 2077,4 млн грн у 2021 році до 2958,88 млн грн у 2023 році є позитивною тенденцією для банку. Збільшення капіталу вказує на укріплення фінансової бази банку, що дозволяє йому краще справлятися з ризиками та потенційними збитками.

Це також свідчить про покращення фінансової стабільності банку, що може підвищити довіру інвесторів, клієнтів та регуляторів. Залучення додаткових капіталовкладень або прибутковість банку може бути основними факторами цього зростання.

Збільшення регулятивного капіталу є позитивним сигналом щодо надійності та стійкості банку, що має значення для його подальшого розвитку на ринку.

Норматив Н2 показує здатність банку виконувати свої зобов'язання, які виникають внаслідок операцій з торговельними, кредитними та іншими фінансовими інструментами. Протягом 2021-2023 років цей норматив демонструє зростання, досягнувши найвищого рівня в 2022 році (20,02%), що вказує на те, що банк брав на себе значні ризики. У 2023 році норматив Н2 знизився до 18,23%, що свідчить про зменшення ризиків, однак рівень залишався вище нормативного мінімуму (10%). Це вказує на те, що банк продовжує утримувати достатній капітал для покриття ризиків, але й намагається зменшити концентрацію ризику в своїй діяльності.

Норматив Н3 показує, який відсоток позичкових коштів отримано від одного клієнта щодо розміру власного капіталу банку. Протягом аналізованого періоду спостерігається зростання цього показника: з 7,9% у 2021 році до 16,59% у 2022 році, а потім зниження до 10,84% у 2023 році. Важливо зазначити, що у 2021 році показник був на межі нормативу (7%), а вже в 2022 році він значно перевищив цю норму. Високе значення Н3 вказує на вищий ризик концентрації кредитів на одного клієнта, що може бути сигналом про потенційно високі втрати в разі неплатоспроможності великих позичальників. У 2023 році норматив Н3 знизився, що є позитивним знаком для зменшення концентрації ризику в портфелі.

Норматив Л13-1 (покриття ризикованих активів) за аналізований період зменшився з 5,53% у 2021 році до 0,12% у 2023 році. Це свідчить про покращення капіталізації банку і зменшення залежності від ризикованих активів. Зменшення цього показника є позитивним сигналом для фінансової стійкості банку, оскільки це означає, що банк має достатній капітал для покриття потенційних збитків від ризикованих активів.

Норматив Л13-2 у 2021 році був на рівні 6,6%, що свідчило про високий ризик для банку, оскільки його капітал міг бути недостатнім для покриття потенційних збитків. Протягом наступних років цей показник зменшувався: до 1,23% у 2022 році та 2,64% у 2023 році, що означає зниження ризику і підвищення здатності банку покривати збитки від валютних операцій. Це є позитивним сигналом для стабільності банку на ринку валют.

Таким чином, збільшення регулятивного капіталу та поліпшення деяких нормативів (особливо Н2 і Л13-1) свідчить про підвищення стійкості банку до фінансових ризиків. Зниження нормативу Н3 в 2023 році, а також покращення нормативів Л13-1 та Л13-2, вказує на те, що банк прагне зменшити концентрацію ризику і збільшити капітал для покриття ризикованих активів. Хоча в деякі роки спостерігалися високі рівні деяких нормативів (наприклад, Н2 у 2022 році), в цілому банк продовжує стабільно дотримуватись нормативів та підтримувати високу фінансову стійкість.

Загалом, можна сказати, що АТ «Акцент-Банк» демонструє стабільне фінансове становище, здатність покривати потенційні ризики та зобов'язання, що робить його надійним партнером для клієнтів і інвесторів.

У вимірюванні економічної ефективності діяльності банку рентабельність є однією з основних характеристик, оскільки вона відображає здатність банку отримувати прибуток у відношенні до різних аспектів його діяльності, таких як власний капітал, активи або доходи. Показники рентабельності можуть варіюватися залежно від стратегії управління активами, пасивами та витратами, а також від зовнішніх економічних умов.

На підставі табл. 2.14, яка відображає показники рентабельності АТ «Акцент-Банк», можна здійснити аналіз економічної ефективності банку.

Таблиця 2.14

**Показники рентабельності діяльності АТ «Акцент-Банк»
за 2021-2023 рр.**

Показник	Рік		
	2021	2022	2023
ROE	36,39	8,38	24,28
ROA	5,56	1,14	3,25
Рентабельність витрат	40,94	8,16	16,41
Рентабельність доходів	20,33	4,40	9,39

Показник ROE демонструє варіативність протягом трьох років. У 2021 році значення ROE досягло 36,39%, що є дуже високим показником і свідчить про ефективне використання власного капіталу. Це означає, що банк зміг генерувати

великий прибуток від кожної одиниці власного капіталу, що, ймовірно, стало результатом успішної стратегії управління активами та пасивами. У 2022 році показник різко знизився до 8,38% - це може свідчити про негативні фінансові впливи, такі як зменшення прибутку через підвищення витрат або зниження доходів, або ж через зростання власного капіталу, який не зміг своєчасно «підтягнути» прибутковість. У 2023 році ROE підвищився до 24,28%, що є позитивним сигналом. Це означає, що банк зміг відновити ефективність використання власних ресурсів і почав генерувати більше прибутку від капіталу.

Аналогічно до ROE, показник рентабельності активів (ROA) також має помітні коливання. У 2021 році ROA був вищим, що свідчить про ефективне використання активів для отримання прибутку. У 2022 році значення показника знизилось до 1,14%, що на 4,43% менше, ніж у 2021 році. Це може бути результатом зниження активів, підвищення витрат чи погіршення операційної діяльності. Однак у 2023 році показник ROA збільшився до 3,25%, що є позитивною тенденцією. Це свідчить про те, що банк став більш ефективним у використанні своїх активів для генерування прибутку, що також може вказувати на поліпшення фінансових результатів і ефективнішу операційну діяльність.

Рентабельність витрат у 2021 році була на високому рівні 40,94%, що вказує на дуже ефективне управління витратами, де банк мав хорошу здатність генерувати прибуток від кожної одиниці витрат. Це свідчить про високий рівень оптимізації витрат і загалом хороше фінансове управління. Рентабельність доходів у 2021 році становила 20,33%, що також вказує на ефективну політику доходів і високий рівень контролю над операційною діяльністю. Це означає, що за кожну одиницю доходів банк отримувал значний прибуток, що є ознакою гарної прибутковості.

Проте у 2022 році ці показники зазнали значного зниження: рентабельність витрат зменшилась до 8,16%, а рентабельність доходів - до 4,4%. Це свідчить про погіршення ефективності управління як витратами, так і доходами. Причинами могли бути збільшення операційних витрат, зниження доходів або тимчасові труднощі у фінансовій діяльності банку. У 2023 році спостерігається відновлення цих показників: рентабельність витрат піднялась до 16,41%, а рентабельність доходів - до 9,39%. Це

може свідчити про відновлення банку, покращення управлінських рішень та оптимізацію операційної діяльності, що позитивно позначилося на фінансових результатах.

Модель Дюпона є потужним інструментом для оцінки ефективності роботи банку, оскільки вона дозволяє детально проаналізувати основні фактори, які впливають на рентабельність власного капіталу (ROE). Це досягається через розкладання показника ROE на кілька складових: рентабельність активів (ROA), оборотність активів (як часто банк використовує свої активи для генерації доходів) і фінансовий важіль (як банк використовує позиковий капітал для збільшення своїх прибутків). Проведемо оцінку ефективності роботи АТ «Акцент Банку» в 2021-2023 роках за моделлю Дюпона за даними табл. 2.15.

Таблиця 2.15

Оцінка ефективності роботи АТ «Акцент-Банку» за моделлю Дюпона

Показники	Рік		
	2021	2022	2023
Рентабельність власного капіталу, %	36,39	8,38	24,28
Рентабельність активів, %	5,56	1,14	3,25
Мультиплікатор капіталу, %	6,54	7,35	7,14
Чиста маржа прибутку, %	100,13	92,15	94,61
Коефіцієнт доходності активів, %	5,56	1,24	2,96
Усього	154,179	110,26	136,05
Формалізований зв'язок			
$ROE = ROA \times МК$	36,39	8,38	24,28
$ROA = NPM \times EA$	5,56	1,13	3,24
$ROE = NPM \times EA \times МК$	3638,79	837,88	2428,37

За період 2022-2023 років спостерігається зниження ключових показників ефективності АТ «Акцент Банку» порівняно з 2021 роком. Причинами цього зниження є наслідки кризових явищ, таких як економічні труднощі, глобальна нестабільність, зміни на фінансових ринках, а також внутрішні виклики для банківської системи. Ці фактори могли негативно вплинути на кредитну активність банків, рівень депозитів та доходність активів, що й відобразилося на показниках рентабельності.

Коефіцієнт рентабельності активів (ROA) за 2022 рік знизився до 1,14%, а у

2023 році трохи підвищився до 3,25%. Однак важливо зазначити, що цей показник залишався в межах нормативу, який вимагає значення не нижче 1%. Однак зменшення ROA може свідчити про те, що банк став менш ефективним у використанні своїх активів для генерування прибутку. Це може бути результатом зниження доходів, збільшення витрат або зменшення рентабельності кредитних операцій. Тенденція до зменшення цього показника в 2022 році є негативною ознакою, оскільки це вказує на зниження операційної ефективності.

Мультиплікатор капіталу збільшився з 6,54 в 2021 році до 7,35 в 2022 році, а потім дещо зменшився до 7,14 у 2023 році. Це означає, що банк збільшив обсяг кредитів та депозитів, що є позитивним знаком для розвитку кредитування та фінансової діяльності. Вищий мультиплікатор може свідчити про зростання кредитної активності банку. Це є позитивним сигналом, якщо банк має достатньо резервів для покриття можливих збитків. Водночас, підвищення мультиплікатора також може вказувати на зростання фінансового ризику, якщо банк видає більше кредитів, ніж може відшкодувати через свої депозити та інші джерела фінансування.

У 2022 році чиста маржа прибутку зменшилася до 92,15%, що свідчить про зниження рівня витрат та підвищення операційної ефективності. Однак у 2023 році показник дещо зріс до 94,61%. Це свідчить про успішне управління витратами та оптимізацію банківської діяльності, що може бути позитивною ознакою в умовах кризових явищ. Зниження витрат є позитивною тенденцією, однак важливо, щоб це не супроводжувалося значним зниженням доходів.

Коефіцієнт дохідності активів зменшився з 5,56% у 2021 році до 1,24% у 2022 році, але знову зріс до 2,96% у 2023 році. Це свідчить про значні проблеми в ефективності використання активів для генерації доходів у 2022 році, коли цей показник впав до низького рівня. У 2023 році відновлення цього показника до 2,96% є позитивним сигналом про поліпшення ситуації в банку.

Загалом, хоча банківська діяльність АТ «Акцент-Банк» за 2022-2023 роки показала певні труднощі, відновлення ряду показників у 2023 році дає підстави для оптимізму. Важливо продовжувати моніторинг і вжиття заходів для стабілізації та покращення фінансових результатів.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ АТ «АКЦЕНТ-БАНК»

3.1 Прогнозування діяльності АТ «Акцент-Банк» на ринку банківських послуг

Успішність будь-якої підприємницької діяльності, зокрема в банківському секторі, визначається здатністю отримувати позитивний фінансовий результат. Це особливо важливо для банків, які функціонують у ринкових умовах, де панує конкуренція, економічна нестабільність та інші виклики. Формування прибутку є однією з основних задач для банків, оскільки він є фундаментом для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на подальший розвиток установи. У цьому контексті важливим є прогнозування прибутку, оскільки без нього банк не може ефективно планувати розвиток своєї матеріальної бази та оцінювати можливі витрати. Тому прогнозування фінансових результатів є необхідним для забезпечення стабільності та успішного функціонування банку.

Для цього буде доцільно використовувати інструменти прогнозування, зокрема метод лінії тренду, застосовуючи програму Excel. Це дозволить точніше оцінити майбутні фінансові результати та допоможе приймати ефективні рішення. Лінія тренду - це інструмент для графічного відображення загальної тенденції даних за певний час, який дозволяє прогнозувати майбутні зміни залежної змінної, зважаючи на минулі спостереження.

На основі фінансової звітності АТ «Акцент-Банк» та за допомогою програми для роботи з електронними таблицями Excel, проведемо прогнозування використовуючи розрахунок лінії тренду (рисунок 3.1). Також в цілях отримання більш точних результатів, за допомогою листа прогнозу, здійснимо прогнозування розміру прибутку банківської установи, результати якого наведемо в табл. 3.1

Застосування цих інструментів дозволить отримати прогнозні дані з вищою точністю і допоможе у плануванні майбутніх дій та прийнятті рішень на основі цих

прогнозів.

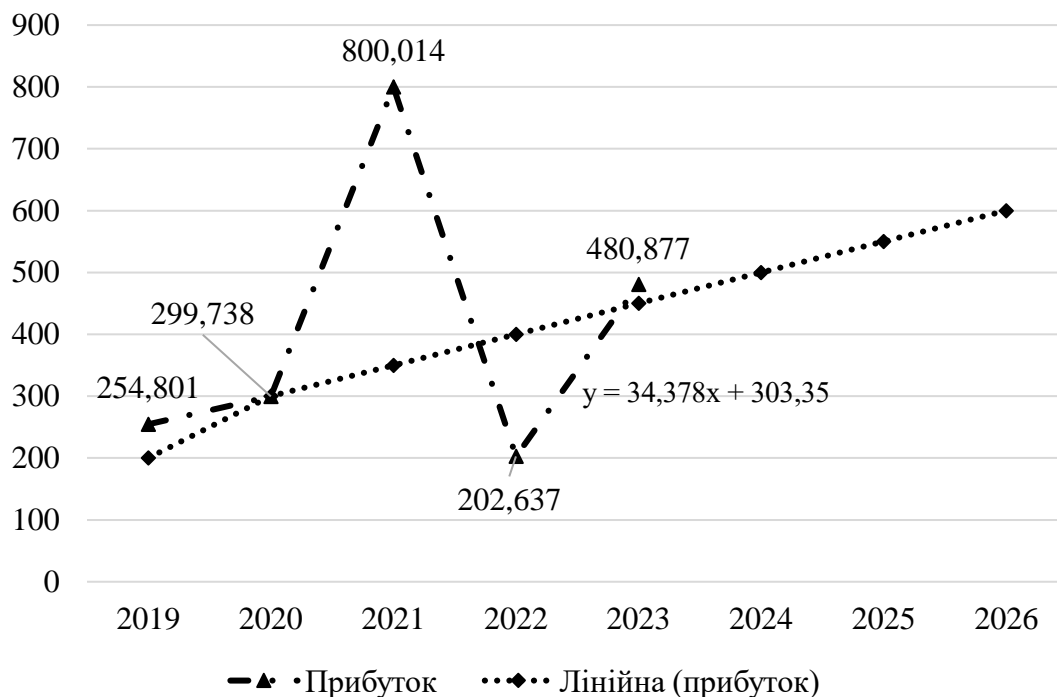

Рис. 3.1. Прогноз значень прибутку АТ «Акцент-Банк» за допомогою побудови лінії тренду, млн. грн.

З рисунку 3.1 видно, що спостерігається тенденція до зростання значень залежної змінної, тобто прибутку. Якщо за допомогою лінії тренду прогноз значень демонструє зростання, це свідчить про очікуване підвищення прибутковості в майбутньому. Таке зростання прибутку може вказувати на позитивну динаміку, що сприяє покращенню фінансової стабільності та рентабельності банку, а також на його здатність ефективно виконувати свої функції та забезпечувати зобов'язання перед клієнтами й акціонерами.

Таблиця 3.1

Реальні та прогнозні значення прибутку АТ «Акцент-Банк» за 2019-2030 рр., млн. грн

Рік	Прибуток
1	2
2019	254,8
2020	299,7
2021	800,0
2022	202,6
2023	480,9

Продовження табл. 3.1

1	2
2024	558,6
2025	598,4
2026	616,1
2027	733,8
2028	851,6
2029	969,3
2030	1087,1

З даних табл. 3.1 видно, що спостерігається тенденція до зростання розміру прибутку на всі прогностні роки. Якщо прогнозовані значення прибутку мають тенденцію до зростання, це вказує на ймовірне покращення ефективності діяльності банку в майбутньому. Ураховуючи таку тенденцію, банк може орієнтувати свої зусилля на підвищення якості обслуговування клієнтів і вдосконалення управління ризиками. Такі заходи дозволять забезпечити стале зростання прибутку і зміцнити фінансову позицію банку.

Важливим аспектом аналізу результатів банківської діяльності є вивчення взаємозв'язку між розміром прибутку та факторами, які на нього впливають. Для цього доцільно провести кореляційно-регресійний аналіз, який дозволить встановити характер і силу зв'язку між різними факторами. Такий підхід дасть змогу визначити, які фактори мають найбільший вплив на фінансові результати банку, а також виявити найбільш важливі для подальшого розвитку чинники.

Одним із таких факторів є обсяг кредитів, наданих юридичним та фізичним особам. Кредитування юридичних осіб дозволяє банку отримувати процентні доходи від позик, що сприяють розширенню бізнесу, інвестиціям у проекти та іншій діяльності. За умови ефективного управління кредитним портфелем і контролю над ризиками, банк може збільшувати обсяги кредитування та отримувати більше доходів. Кредитування фізичних осіб, таких як іпотечні кредити, автокредити чи особисті позики, також позитивно впливає на прибуток. Це дозволяє клієнтам здійснювати покупки або вирішувати свої фінансові потреби, в той час як банк отримує процентні доходи від таких кредитів. Розвиток цього сегмента може привести до зростання кількості клієнтів, розширення кредитного

портфеля та покращення фінансових результатів.

Для визначення взаємодії зазначених факторів і прибутку банку застосуємо рівняння лінійної багатофакторної регресії, що має вигляд за формулою:

$$Y = a_0 + a_1 \cdot x_1 + a_2 \cdot x_2 \quad (3.1)$$

де Y – розмір доходу;

x_1 – кредити видані юридичним особам;

x_2 – кредити видані фізичним особам.

Рівняння (3.1) дає змогу одночасно аналізувати вплив кількох факторів на показник результативності банку. Застосування регресійного аналізу дозволяє визначити, в якій мірі кожен фактор сприяє зміні фінансових результатів банку. Це допомагає краще розуміти, які саме елементи діяльності найбільше впливають на прибутковість установи, а отже, дає змогу приймати більш обґрунтовані управлінські рішення, спрямовані на поліпшення фінансового стану банку та підвищення його ефективності.

Таблиця 3.2

Масив даних для проведення кореляційно-регресійного аналізу, млн. грн

Рік	Прибуток	Кредити юридичним особам	Кредити фізичним особам
	у	x1	x2
2019	254,8	274,0	4594,0
2020	299,7	622,6	6308,4
2021	800,0	487,0	8289,5
2022	202,6	530,8	4965,6
2023	480,9	545,7	8021,8
Разом	2038	2396,3	24640,4

У табл. 3.2 представлені дані, необхідні для проведення кореляційно-регресійного аналізу, щодо визначення впливу окремих факторних індикаторів на розмір прибутку.

У матриці, яку представлено в табл. 3.3, наведено результати кореляційного аналізу. Ця матриця надає змогу візуально оцінити зв'язки між різними змінними

та їх взаємні відносини. Кожен елемент матриці відображає коефіцієнт кореляції між двома змінними. Це допомагає зрозуміти, які фактори взаємодіють між собою та в якій мірі вони впливають на досліджуваний показник

Таблиця 3.3

Кореляційна матриця

	Y	X1	X2
Y	1		
X1	0,036736	1	
X2	0,933586	0,365964	1

Отже, на основі проведеного аналізу можна зробити висновок, що найбільший вплив на прибуток (змінну Y) має фактор (X2) - кредити, видані фізичним особам. Це пояснюється тим, що кредитування фізичних осіб часто пов'язане з меншими ризиками порівняно з кредитуванням юридичних осіб. Однією з причин є більша стабільність фінансового стану фізичних осіб, простота встановлення особистих зв'язків з клієнтами, а також наявність забезпечення для кредитування. Завдяки цьому знижуються ризики для банку, що може призвести до вигідніших умов кредитування та, як наслідок, до зростання прибутку.

Під час аналізу кореляційно-регресійних зв'язків важливо також розрахувати кілька ключових показників, серед яких коефіцієнт множинної регресії, що вказує на співвідношення між змінними та їхнім впливом на результативний показник. Коефіцієнт детермінації - показує, яку частку варіації розміру прибутку пояснюють включені фактори. Цей показник дає уявлення про ефективність моделі. Нормований коефіцієнт детермінації - дає змогу оцінити важливість кожного окремого фактора у загальній моделі. Стандартна помилка - вимірює точність оцінок моделі та ступінь відхилення даних від передбаченого значення. Спостереження - кількість точок даних, використаних для розрахунків.

Результати цих розрахунків будуть представлені в табл. 3.4, що дозволить краще зрозуміти, як кожен фактор впливає на кінцевий результат, а також оцінити точність моделі та її здатність пояснити зміни прибутку.

За результатами аналізу можна зробити висновок, що коефіцієнт множинної регресії $R = 0.98$, що свідчить про дуже сильну залежність між факторними

змінними та залежною змінною. Це означає, що зміни в значеннях факторних змінних супроводжуються пропорційними змінами залежної змінної, причому ступінь точності цієї залежності є дуже високим

Таблиця 3.4

Регресійна статистика

Регресійна статистика	
Коефіцієнт множинної регресії R	0,98
R-квадрат	0,97
Нормований R-квадрат	0,93
Стандартна помилка	69,54
Спостереження	4

Отже, можна стверджувати, що фактори, які були враховані в моделі, добре пояснюють варіацію залежної змінної і мають значний вплив на її значення.

Коефіцієнт детермінації вказує на те, що 97% варіації прибутку можна пояснити факторними змінними, зокрема кредитами, виданими юридичним та фізичним особам. Це підтверджує важливість цих факторів для формування фінансових результатів банку, оскільки велика частка змін у прибутку залежить саме від діяльності з кредитування, що є ключовим джерелом доходів банку.

У табличному процесорі Excel здійснимо регресійний аналіз, результати його розрахунку наведемо у табл. 3.5.

Таблиця 3.5

Результати кореляційно-регресійного аналізу

Показник	Коефіцієнти	t-статистика	Нижнє 95%	Верхнє 95%
У	-359,61	-2,11	-2521,51	1802,27
X1	-0,64	-2,25	-4,29	2,99
X2	0,17	6,81	-0,15	0,50

На підставі наданого масиву даних фінансової звітності АТ «Акцент-Банк», проведено аналіз та побудовано регресійну залежність між розміром прибутку та обраними факторами.

Таким чином рівняння регресії має вигляд за формулою:

$$Y = -359,61 - 0,64x_1 + 0,17x_2 \quad (3.2)$$

Як з'ясувалось з наведеного рівняння, зростання обсягу прибутку відбувається за рахунок збільшення обсягу наданих банком кредитів фізичним особам (X2), збільшення обсягу кредитування фізичним особам призведе до збільшення прибутку на 0,17 млн. грн, а збільшення обсягу надання кредитів для юридичних осіб призведе до зменшення прибутку банку на -0,64 млн. грн.

Після проведення прогнозу фінансових результатів банку та аналізу кореляційно-регресійного зв'язку, можна зробити висновок, що банку доцільно збільшити обсяг надання кредитів фізичним особам шляхом проведення:

- маркетингових кампаній: банк може проводити активну рекламну кампанію та просувати спеціальні пропозиції та переваги для фізичних осіб, що стимулюватимуть їх до звернення за кредитами;

- розширення продуктової лінійки: банк може розробити нові кредитні продукти або удосконалити існуючі, щоб задовольнити потреби різних категорій фізичних осіб. Наприклад, вигідні кредити на житло, автомобільні кредити, кредитні лінії для особистих потреб і т.д;

- використовувати партнерські угоди: банк може укладати партнерські угоди з різними організаціями, наприклад, автосалонами, нерухомістю або онлайн-ринками, щоб створити спільні пропозиції та знижки для клієнтів, що зацікавлені в кредитуванні. Ці заходи допоможуть банку залучати більше фізичних осіб до отримання кредитів і збільшувати обсяг кредитування в цьому сегменті.

Також можна зазначити, що в умовах сьогодення, в період воєнного стану, покращення організації фінансового менеджменту банку вимагає особливих заходів та стратегій. Основними шляхами для покращення організації фінансового менеджменту банку є:

- диверсифікація інвестицій – банк може розглядати різні можливості для розміщення своїх фінансових ресурсів, включаючи ринки цінних паперів, нерухомості або інші інвестиційні інструменти. Це дозволяє розподілити ризики та забезпечити стабільне надходження доходів від різних джерел;

- розвиток інноваційних технологій та зміцнення каналів зв'язку та обслуговування клієнтів – банку необхідно більш детально сконцентруватися на

розробку та впровадження інноваційних технологій, які полегшують доступ до фінансових послуг, підвищують ефективність операцій та забезпечують зручність для клієнтів. В період воєнного стану можуть бути обмежені можливості фізичного звернення клієнтів до банку. Банк повинен підвищити свою готовність до надання онлайн-сервісів, розширення електронної платіжної системи та активне спілкування з клієнтами через електронні канали;

- запобігання кредитним ризикам - особливо є актуальним у період воєнного стану тому, що ризик неповернення кредитів може зрости. Банк повинен бути особливо обережним у видачі нових кредитів та розгляді суворих критеріїв оцінки кредитного ризику. Варто зосередитися на видачі кредитів під заставу або забезпечення;

- стратегія залучення додаткового капіталу. Банк може розглянути варіанти залучення додаткових інвестицій від інституційних інвесторів, розміщення облігацій або співпрацю з державними програмами підтримки;

- збільшення кількості резервів. Банк повинен мати достатні резерви та збільшити рівень капіталу, щоб забезпечити фінансову стабільність і відшкодувати можливі втрати особливо у період воєнного стану коли ризики можуть бути непередбачуваними.

Впровадження вищенаведених заходів допоможе «Акцент-Банку» досягти необхідного рівня стійкості, збільшити свої доходи та зміцнити свою позицію на ринку.

3.2 Шляхи покращення організації фінансового менеджменту банку

Вагомою складовою ефективного фінансового менеджменту в банку, який забезпечує стабільність функціонування банку є ефективне управління ресурсами банку.

Найбільш ефективного управління ресурсами банку можна досягти використовуючи інтегрований підхід на базі одночасного управління активами і пасивами банку, що дозволить координовано управляти як залученням ресурсів,

так і їх розміщенням. Завдяки узгодженості стосовно управлінських рішень досягається пропорційність між залученням та розміщенням ресурсів [39].

Саме такий підхід стосовно управління ресурсами на сьогодні запропоновано використовувати АТ «Акцент-Банк». На рисунку 3.2 відображено цілі та завдання управління ресурсами в межах банку.

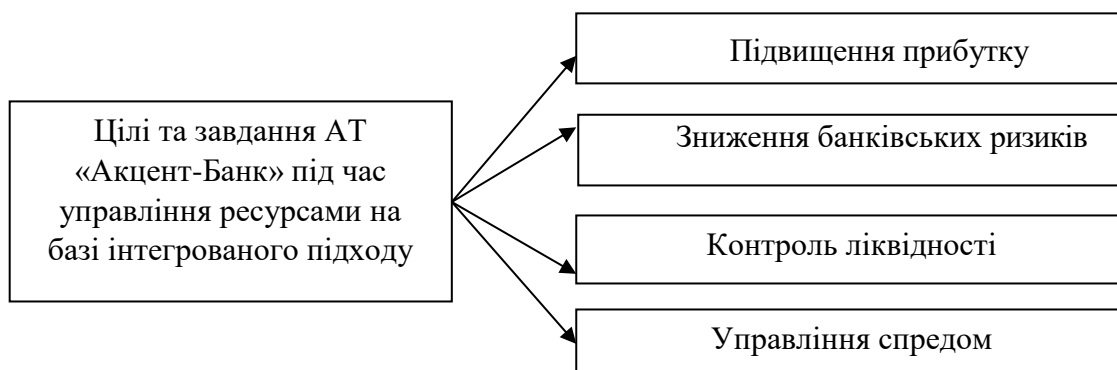

Рис. 3.2. Цілі та завдання АТ «Акцент-Банк» під час управління ресурсами на базі інтегрованого підходу

Перевага інтегрованого управління полягає в одночасній координації стосовно активів та пасивів банку, що в подальшому призводить до максимізації прибутку. Варто акцентувати, що на сьогодні не всі комерційні банки України використовують інтегрований підхід до управління ресурсами, що формує надлишок у даних банківських установ або ж пасивів або ж утворює незбалансованість в межах активів. Саме координація між активами і пасивами, дозволяє мінімізувати різницю між витратами та доходами ресурсів, що призведе до зростання прибутку.

Варто акцентувати, що інтегрований підхід також забезпечує точність потреби ліквідності за балансування між максимальним прибутком і мінімальним ризиком. Однак застосування даного підходу здійснення управління ресурсами в межах АТ «Акцент-Банк» вимагає відповідної кваліфікації персоналу, оскільки використовуються при цьому складні методи і прийоми управління. Варто акцентувати, що фінансовий менеджмент стосовно ресурсів банку повинен мати інтеграцію в загальну стратегію розвитку даної банківської установи. Як і будь-які управлінські заходи управління фінансовими ресурсами в межах АТ «Акцент-

Банк» здійснюються на стратегічному рівні, як представлено в додатку Д [10].

Управління ресурсами АТ «Акцент-Банк» в межах інтегрованого підходу перебуває під дією таких ключових напрямків: кредитний; інвестиційний; депозитний; торгівельний.

Кожен із цих напрямків має своє відображення у звіті про фінансовий стан АТ «Акцент-Банк» і потенційно відображається на ймовірності отримання банком прибутку.

Варто акцентувати, що кожен із цих ключових напрямків перебуває в конфлікті з іншими напрямками, що потребує постійної координації з боку банку на базі саме інтегрованого підходу стосовно управління як пасивами, так і активами банку. Означимо довгострокові (стратегічні) та короткострокові (тактичні) аспекти стосовно здійснення управління ресурсами на базі інтегрованого підходу [41].

Тактичні цілі відносно управління ресурсами за активними і пасивними операціями АТ «Акцент-Банк» подані на рисунку 3.3.

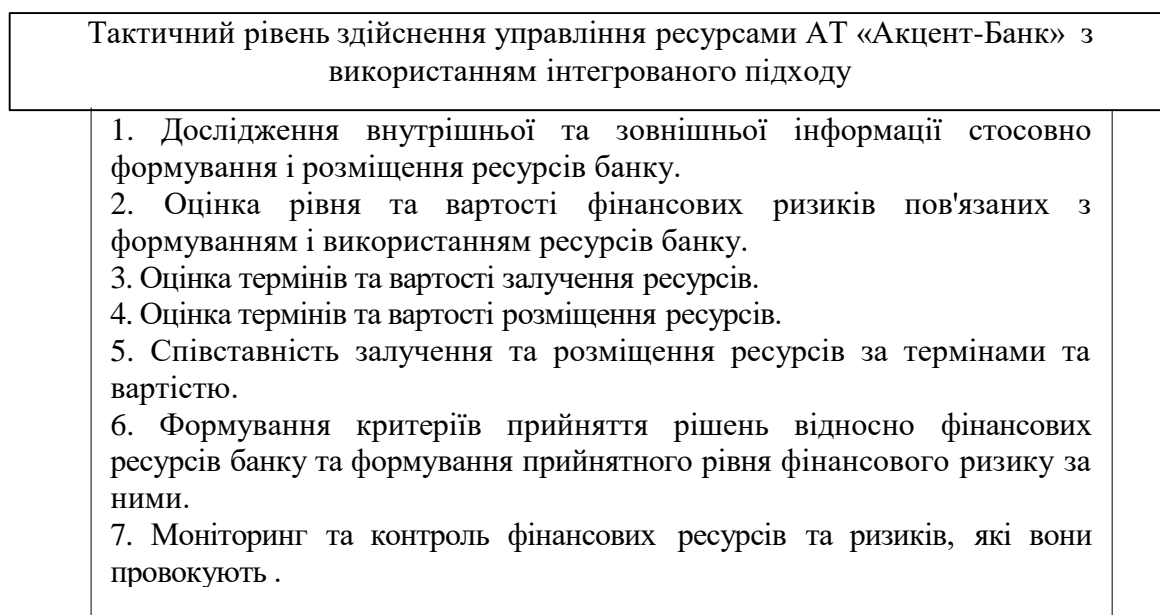

Рис. 3.3. Процес тактичного управління ресурсами АТ «Акцент-Банк» з використанням інтегрованого підходу

Мета, цілі, задачі та інструменти втілення управлінських заходів в межах ресурсів банку за активними і пасивними операціями АТ «Акцент-Банк» узагальнені та подані в межах табл. 3.6.

Таблиця 3.6

Інтегроване управління ресурсами АТ «Акцент-Банк»

Стратегічне управління	Тактичне управління
Мета управління	
Збільшення ринкової вартості банку або підвищення добробуту власних акціонерів	Або: 1. Максимізація спреду банку при заданому рівні ризику. 2. Мінімізація ризику при заданому рівні спреду банку
Задачі здійснення управління	
1. Здійснити розрахунки стосовно ринкової вартості активів і пасивів банку (включаючи позабалансові) 2. Здійснити їх співставність	Збереження та примноження клієнтів банку за постійного коливання вартості активів, зобов'язань, змін витрат банку тощо
Інструменти втілення управлінських заходів	
1. Конкурентоздатний рівень прибутку стосовно активів (ROA) 2. Отримання прибутку стосовно капіталу (ROE)	1. Чистий процентний дохід. 2. Чиста процентна маржа. 3. Дохід на одну акцію

Варто окреслити, що здійснюючи стратегічне та тактичне управління ресурсами на базі використання інтегрованого підходу відносно активів пасивів АТ «Акцент-Банк» може використовувати різні моделі здійснення управління, як представлено на рисунку 3.4.

Рис. 3.4. Мета стратегічного управління ресурсами за інтегрованим підходом та моделі управління ресурсами

Варто акцентувати, що управління може бути базовим (реактивним) та ускладненим (проактивним).

Процес здійснення базового управління полягає в тому, що банківська установа внутрішніми орієнтирами достатності капіталу, ліквідності та чутливості активів, пасивів відносно змін відсоткових ставок, валютних курсів вважає вимоги, що сформував НБУ.

Згідно цього підходу банк концентрує свою увагу на ідентифікації ресурсів, ризиків, кількісному вимірі ресурсів, ставок, ризиків, аналізі ресурсів, ставок, ризиків. Орієнтиром управління підтримка нейтральності відносно ризиків, що провокує обмеженість діяльності банку в межах фінансового ринку. Дане управління не враховує в межах своїх підходів конкурентоспроможність та її підвищення в межах банку.

Проактивне, тобто ускладнене управління стосовно ресурсів банку передбачає формування стратегії, котра сприятиме нарощуванню балансу банку згідно запланованої структури та забезпечить коригування дохідності банку в балансі із ризиком, окреслить обсяги достатності капіталу враховуючи цільові орієнтири банку, ліквідності та чутливості відносно процентних ставок. Перевага даного підходу формування стратегії орієнтованої на зростання конкурентних позицій банку.

Базовими цілями управління в межах інтегрованого підходу для АТ «Акцент-Банк» є:

- управління ліквідністю відносно банку;
- зростання рентабельності функціонування в межах банку;
- управління достатністю та структурою капіталу банку;
- управління витратами в межах банку;
- управління пасивами банку;
- управління активами банку;
- забезпечення стабільності банку;
- підвищення стосовно ринкової вартості банку.

З ціллю управління ресурсами банку в межах реактивного підходу використаємо стратегію мінімізації ризику при заданому рівні спреду банку використавши метод імунізації балансу за даними табл. 3.7.

Таблиця 3.7

Реактивний підхід до управління ресурсами банку на стратегічному рівні з використанням методу імунізації балансу АТ «Акцент-Банк» за 2021-2023 рр.

Найменування статті	2021	2022	2023	Відхилення (+,-) 2023/2021
Загальні зобов'язання, млн. грн.	12179,3	15368,3	22148,9	9969,6
Загальні активи, млн. грн.	14377,9	17786,7	25060,0	10682,1
Показник дюрації пасивів	2,5	2,7	2,1	-0,4
Показник дюрації активів	2,8	3,3	2,4	-0,5

Імунізація балансу являє собою процес оптимізації відносно балансу банку за пасивними і активними операціями, який стає нечутливим відносно змін у відсоткових ставках.

Отже, з ціллю здійснення управління ресурсами в межах реактивного підходу використавши метод імунізації балансу з ціллю захисту банку від коливань відсоткових ставок встановлено, що строк надходжень за активами за середнім значенням повинен складати 2,8, 3,3 та 2,4 роки відповідно у періодах дослідження.

При цьому показник дюрації відносно зобов'язань, тобто термін погашення зобов'язань повинен складати - 2,5, 2,7 та 2,1 роки відповідно. Саме такі терміни відносно зобов'язань та активів призведуть до нечутливості банку стосовно змін відсоткових ставок.

Таблиця 3.8

Проактивний підхід стосовно управління ресурсами банку з використанням методу гепу для АТ «Акцент-Банк» за 2021-2023 рр.

Показники	2021	2022	2023	Відхилення (+;-), 2023/2021.
Показник гепу, млн грн	-7975	-12247	-21697	+13722
Індекс відсоткового ризику, %	32,6	25,5	25,0	-7,6

Проактивний підхід стосовно управління ресурсами банку, який базується на стратегії максимізації спреду банку при заданому рівні ризику передбачає використання методу гепу, який є індикатором відносно чутливості балансу

банку до змін в ставках пасивних і активних операцій.

Розрахуємо показник гепу для АТ «Акцент-Банк» за 2021-2023 роки з ціллю управління ресурсами банку за проактивним підходом. Згідно з даними табл. 3.8 для АТ «Акцент-Банк» зростання показника гепу на 13722 млн. грн за 2021-2023 роки провокує до скорочення індексу відсоткового ризику на 7,6 %, що є позитивним аспектом для банку.

Надалі використавши показник гепу АТ «Акцент-Банк» за 2023 р. змоделюємо вплив відносно зміни відсоткових ставок на маржу банку (табл. 3.9).

Таблиця 3.9

Дослідження впливу показнику гепу на зміну відсоткових ставок

АТ «Акцент-Банк» за даними 2023 року

Варіанти розрахунку	Варіанти зміни відсоткової ставки					
	1	2	3	4	5	6
Показник гепу, млн грн	21697	21697	21697	21697	21697	21697
Індекс відсоткового ризику за показником гепу, %	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
У бік зростання відсоткові ставки, %	0,5	1,0	1,5	2,0	2,5	3,0
У бік скорочення відсоткової ставки, %	3,5	1,0	1,5	2,0	2,5	3,0
Вплив гепу за умови зростання відсоткової ставки, млн грн	-378	-757	-1135	-1514	-1892	-2271
Вплив гепу за умови скорочення відсоткової ставки, млн грн	378	757	1135	1514	1892	2271

За даними поданими в табл. 3.9 у випадку якщо відсоткові ставки відносно депозитів на ринку зростуть, то АТ «Акцент-Банк» недоотримає прибуток. Окрім того чим більші будуть обсяги відносно зростання відсоткової ставки, тим більше буде недоотримання відносно прибутку. При скороченні відсоткових ставок за депозитами відбудеться навпаки: АТ «Акцент-Банк» в тих же обсягах отримає додатковий прибуток.

Отже, метод гепу надає можливість для банку здійснювати контроль та управління банківським ризиком. Кваліфікований менеджмент банку та формування ефективної загальної стратегії діяльності банку, в яку повинна бути інтегрована стратегія стосовно управління депозитами - шлях до скорочення ризиків та максимізації прибутку банку. Втілення інтегрованого підходу відносно управління

ресурсами банку передбачає використання кваліфікованого персоналу банку, який сформований в межах організаційної структури банку. За Законом України «Про банки і банківську діяльність» процес управління активами і пасивами в межах банку здійснюються Комітетом з питань управління активами і пасивами, котрий формує рішення на базі даних інших підрозділів в межах банку.

Згідно рекомендацій НБУ до складу Комітету з питань управління активами і пасивами мають бути залучені працівники банку, котрі відповідають за розробку стратегії і політики банку, тобто працівники, котрі здійснюють вище управління.

Функції Комітету з питань управління активами і пасивами АТ «Акцент-Банк» наведено на рисунку 3.5.

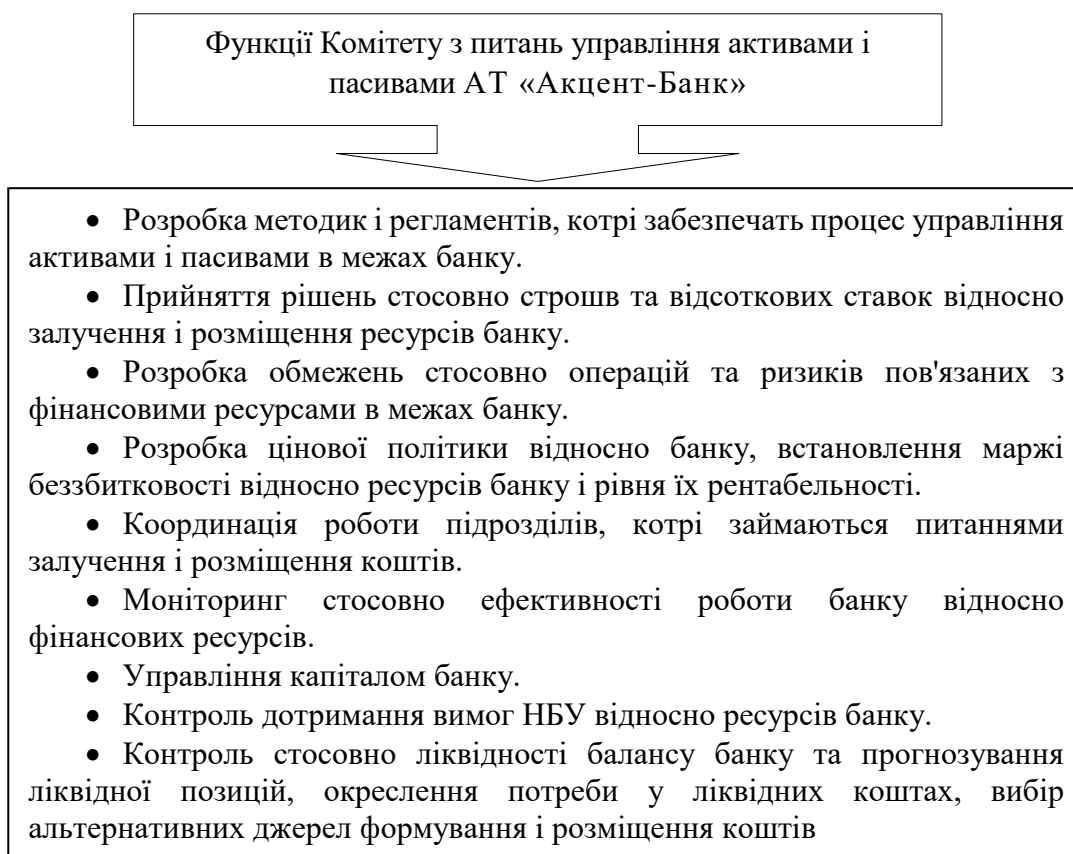

Рис. 3.5. Функції Комітету з питань управління активами і пасивами АТ «Акцент-Банк»

Зовнішня інформація стане у пригоді комітету з управління пасивами і активами банку під час оцінки стану і перспектив функціонування в межах фінансового ринку, формування стратегії діяльності банку загалом та стратегії

відносно формування і використання ресурсів банку зокрема.

Внутрішня інформація дозволить відстежити виконання управлінських заходів та проаналізувати їх ефективність, оцінити потребу в коригуванні стратегії в майбутніх періодах.

Таким чином, дана інформація дозволить Комітету з питань управління пасивами і активами АТ «Акцент-Банк»:

- окреслити потребу у формуванні і розміщенні ресурсів банку;
- визначити відсоткові ставки залучення та розміщення ресурсів;
- виявити вузькі місця в управлінні залученням та розміщенням ресурсів банку;
- проаналізувати структуру залучених і розміщених ресурсів;
- проаналізувати ефективність управління ресурсами;
- оцінити можливості скорочення витрат банків на формування ресурсів;
- оцінити можливості підвищення прибутку від розміщення ресурсів банку.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження організації фінансового менеджменту банку сформульовано наступні висновки.

Дослідивши погляди науковців на фінансовий менеджмент банку, можна зробити висновок, що фінансовий менеджмент банку являє собою комплекс здійснення управлінських впливів на відповідні складові діяльності банку, його операції та персонал, що здійснюються певними організаційними структурами з ціллю безперервності та ефективності діяльності банку досягаючи переваг функціонування окремо взятого банку (мікрорівень) та банківської системи в сукупності (макрорівень).

Фінансовий менеджмент в межах банку на мікрорівні дозволяє здійснити вплив на: збереження фінансової стійкості в межах банку; знаходження оптимальності стосовно ліквідності банку; збалансування дохідності та ризику; збереження та примноження ресурсів банку; збереження та примноження клієнтів банку; забезпечення стабільності банку, а через нього і стабільності банківської системи в цілому.

У другому розділі роботи було проведено аналітичну оцінку організації фінансового менеджменту АТ «Акцент-Банк», зокрема проаналізовано фінансову діяльність та основні фінансові показники банку за період 2021-2023 років. За результатами аналізу спостерігається зростання активів банку, що свідчить про залучення нових клієнтів та збільшення обсягів кредитування. Загальний обсяг пасивів банку також зростав, що вказує на збільшення зобов'язань перед кредиторами, депозитаріями та іншими зовнішніми сторонами. Аналіз фінансових результатів показує, що основним джерелом прибутку для банку є процентні доходи, які зросли за період 2021-2023 років, що свідчить про зростання фінансової активності банку та успішне управління активами. Прибуток банку коливався по роках, з найвищим значенням у 2021 році (800,014 млн. грн.) і найнижчим у 2022 році (202,637 млн. грн.), що зумовлено змінами в економічній ситуації та конкуренцією на ринку.

Аналіз кредитного портфелю показав, що у 2021 році спостерігалось покращення кредитної діяльності, однак у 2022 році обсяг кредитів скоротився на 3466,75 млн. грн., що було спричинено воєнними діями в країні та зменшенням попиту на кредити серед позичальників. Водночас, прострочені кредити понад один рік складають незначну частину в загальній структурі кредитного портфелю, що свідчить про низький рівень безнадійних кредитів і стабільність фінансової ситуації банку. У 2023 році обсяг кредитів значно зріс.

Показники кредитного ризику не відповідають нормативним вимогам, що вказує на потенційні проблеми з відшкодуванням збитків від неповернутих кредитів. Однак показники фінансової стійкості та ліквідності банку відповідають нормативним вимогам, що свідчить про високий рівень ліквідності та здатність виконувати зобов'язання перед клієнтами. Вивчення економічних нормативів підтверджує відповідність вимогам регуляторних органів і високий рівень довіри до банку з боку клієнтів і партнерів.

У третьому розділі роботи було проведено прогнозування діяльності АТ «Акцент-Банк» на ринку банківських послуг за допомогою Microsoft Excel. Прогнозування показало тенденцію до зростання прибутку у прогнозні роки. Враховуючи цей тренд, банк має зосередитися на підвищенні якості обслуговування клієнтів і покращенні управління ризиками для забезпечення стійкого зростання прибутку і зміцнення фінансової позиції. Аналіз кореляційно-регресійного зв'язку показав, що збільшення обсягу кредитування фізичних осіб має потенціал для максимізації прибутку. Це може бути досягнуто через маркетингові кампанії, вдосконалення кредитних продуктів та партнерські угоди. Такі заходи сприятимуть залученню нових клієнтів і збільшенню обсягів кредитування серед фізичних осіб.

В межах удосконалення фінансового менеджменту АТ «Акцент-Банк» запропоновано:

- з ціллю управління ресурсами банку в межах реактивного підходу використати стратегію мінімізації ризику при заданому рівні спреду банку використавши метод імунізації балансу. Даний метод дозволить оптимізувати баланс банку в розрізі пасивних та активних операцій стосовно чутливості до змін

відсоткових ставок. Використавши даний метод з ціллю захисту банку від коливань відсоткових ставок встановлено, що строк надходжень за активами за середнім значенням повинен складати 2,8, 3,3 та 2,4 роки відповідно у періодах дослідження. При цьому показник дюрації відносно зобов'язань, тобто термін погашення зобов'язань повинен складати - 2,5, 2,7 та 2,1 роки відповідно. Саме такі терміни відносно зобов'язань та активів призведуть до нечутливості банку стосовно змін відсоткових ставок;

- з ціллю управління ресурсами в межах проактивного підходу стосовно управління ресурсами банку, який базується на стратегії максимізації спреду банку при заданому рівні ризику використати метод гепу, котрий є індикатором відносно чутливості балансу банку до змін в ставках пасивних і активних операцій. Для АТ «Акцент-Банк» зростання показника гепу на 13722 млн. грн за 2021-2023 роки провокує до скорочення індексу відсоткового ризику на 7,6 %, що є позитивним аспектом для банку. Дослідження за методом гепу показало, що у випадку якщо відсоткові ставки відносно депозитів на ринку зростуть, то АТ «Акцент-Банк» недоотримає прибуток. Окрім того, чим більші будуть обсяги відносно зростання відсоткової ставки, тим більше буде недоотримання відносно прибутку. При скороченні відсоткових ставок за депозитами відбудеться навпаки: АТ «Акцент-Банк» в тих же обсягах отримає додатковий прибуток.

З ціллю удосконалення фінансового менеджменту АТ «Акцент-Банк» необхідне:

- сформуванню ефективну стратегію фінансового менеджменту банку, котра буде відповідати місії діяльності банку та означити чіткі операційні цілі стосовно здійснення фінансового менеджменту банку;

- чітко окреслити стратегію формування і використання фінансових ресурсів банку та сформуванню операційні цілі формування і використання фінансових ресурсів банку;

- під час менеджменту ресурсів банку втілювати у життя метод гепу, імунізації балансу або ж модель метчингу та активно контролювати втілення цих моделей і їх ефективність на операційному рівні;

- чітко визначити позиції банку за здійснення управління реактивне чи проактивне і на базі даних позицій формувати подальшу стратегію менеджменту банку;
- інтегрувати в загальну стратегію діяльності банку стратегію менеджменту банківських ризиків;
- застосовувати систематизований за типами портфель методів управління банківськими ризиками;
- чітко означити межі відповідальності за менеджмент в банку загалом, фінансовий менеджмент, менеджмент ресурсів, ризиків зокрема;
- здійснюючи управління банківськими ризиками розподілити зусилля стосовно моніторингу та управління в розрізі суб'єктів, операцій та інструментів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналіз банківської діяльності / за ред. д.е.н., проф. А. М. Герасимовича. Київ: КНЕУ, 2015. 599 с.
2. Банківська система: навчальний посібник / за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 580 с.
3. Бугель Ю. Напрями удосконалення сучасних методів управління банком. *Галицький економічний вісник*. 2018. Т. 2, № 27. С. 157–163.
4. Бурковська А., Кушнарьова А. Аналіз фінансових результатів діяльності банківської системи України. *Наукові праці*. 2017. С. 14.
5. Вінниченко О., Гудзь А. Фінансовий стан банку та методи його оцінки в Україні. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2020. № 69. С. 221.
6. Вольська С. Порівняльна характеристика методів оцінювання фінансової стійкості банку. *Серія Економічні Науки*. 2015. Т. 10. № 1. С. 178-181.
7. Вовк В. Я. Формування організаційно-економічного механізму антикризового управління комерційним банком. *Науковий вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту КНТЕУ*. 2019. №2. с. 434 - 440.
8. Вольська С. П. Порівняльна характеристика методів оцінювання фінансової стійкості банку. *Економічний Вісник*. 2019. №10 (1). С. 178-181.
9. Герасимчук З.В., Вахович І.М. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Луцьк: Надстир'я, 2018. 515 с.
10. Гірняк В. В. Управління ліквідністю банків за умов економічної нестабільності (на прикладі АТ «Ощадбанк»). *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. Вип. 22. С. 766-773.
11. Грудзевич У.Я., Пишк Б.І. Фінансовий менеджмент у банку: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Національний банк України; Львівський банківський ін-т. Львів: ЛБІ НБУ, 2012. 192с.
12. Грушко В. І. Системна модель аналізу фінансової стійкості комерційного банку. *Фінанси України*. 2017. № 12. С. 20-28.
13. Дзюблюк О.В. Банківські операції: підручник. Тернопіль: ТНЕУ

«Економічна думка», 2009. 696 с.

14. *Дем'яненко І. В. Бандура Ю. В.* Роль НБУ в формуванні кредитного портфеля комерційного банку. *Ефективна економіка*. 2020. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7650>

15. *Єпіфанов А.О.* Методологічні складові ефективного розвитку банківського сектору економіки України: монографія. Суми: Університетська книга, 2006. 417 с.

16. *Жихор О. Б.* Методичні підходи до оцінювання фінансової стійкості банківської системи / ред.: О. Жихор та ін. 2-ге вид. 2010.

17. *Заруба О.* Банківський менеджмент та аудит. Київ : КНЕУ, 2016. 224 с

18. *Карась П. М.* Банківська система навчальний посібник. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 292 с.

19. *Карчева Г. Т.* Використання методів аналізу ліквідності банків. *Вісник Національного банку України*. 2019. № 7. С. 31–40.

20. *Кириченко О.А., Міщенко В.І.* Банківський менеджмент: підручник. Київ: Знання, 2010. 832с.

21. *Коваленко В.В.* Банківська система України: монографія. Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. 187 с.

22. *Коваленко В. В.* Достатність капіталу банків: сучасні виміри та подальші розвідки: *Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. праць*. Одеса: Одеський національний економічний університет. 2022. № 1-2 (80-81). С. 77-94.

23. *Коваленко В. В.* Фінансова безпека банків в умовах воєнного стану. *Фінансовий простір*. 2022. URL: <http://fpnpu.cibs.ubs.edu.ua/article/download/272736/268679>

24. *Косова Т.* Аналіз банківської діяльності. Донецьк : МОН України, Дон. держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Баран., 2008. 486 с.

25. *Краснова В.В.* Фінансовий менеджмент підприємства: навч. по-сібник / В.В. Краснова, Б.О. Жнякін. Донецьк: ДонНУ, 2004. 217 с.

26. *Кремень В. М., Колос В. І.* Аналіз дотримання економічних нормативів банками України. *Економіка. Фінанси. Право*. 2020. №10/2. С. 23-27.

27. *Кочетигова Т. В.* Зарубіжний досвід управління ліквідністю банку. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип. № 11. С. 709–712.
28. *Крухмаль О. В.* Оцінка фінансової стійкості банків: інформаційне і методичне забезпечення: автореф. дис. к-та екон. наук. Суми, 2017. 20 с.
29. *Круш П., Бугрім С.* Напрями підвищення результативності управління кредитною політикою банку в умовах кризи. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва*. 2017. № 19. С. 149–158.
30. *Кузьмін В.В., Андрейченко О.В.* Банківські операції: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: ННЦ "Ін-т аграрної економіки", 2018. 418 с.
31. *Лаврінкова Т.* Особливості розрахунку інтегральної оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Економічні науки"*. 6-те вид. Херсон, 2014. С. 228–233.
32. *Лачкова В.М., Лачкова Л.І., Шевчук І.Л.* Фінансовий менеджмент у банку: навч. Посібник. Харків: Видавець Іванченко І.С. 2017. 180с.
33. *Лисенко О. В.* Інтегральна рейтингова модель оцінки фінансового стану банків. *Ефективна економіка*. 2021. №9. С. 45-52
34. *Лінтур І. В., Демчик С. М.* Оцінка фінансової стійкості банківської системи на основі індикаторів та економічних нормативів НБУ як інструментів монетарного регулювання. *Економіка та суспільство*. 2021. №24. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/214/205>
35. *Любунь О. С.* Банківський нагляд: підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 416 с.
36. *Макаранко Ю., Мороховець К.* Стратегія підвищення прибутковості комерційного банку. *Економіка та держава*. 2017. № 11. С. 60–64.
37. *Марилюк Л.* Формування та особливості кредитної політики банку. *Економіка, менеджмент, бізнес*. 2015. Т. 1, № 11. С. 153–159.
38. *Маслов Ю. К.* Проблеми організації фінансової діяльності комерційних банків. *Вісник технологічного університету Поділля*. 2021. № 1. с. 128-135.
39. *Маслов Ю.К.* Фінансові та грошові потоки в діяльності банку. *Науковий*

вісник. 2022. № 4. с. 201-209.

40. *Маслов Ю. К.* Фінансові потоки в діяльності банку: теоретичні аспекти *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2022. № 2. С. 130-134.

41. *Масленченков Ю. С.* Фінансовий менеджмент в комерційному. Київ: Знання, 2013. 191 с.

42. Офіційний сайт НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/>

43. Офіційний сайт АТ «Акцент-Банка». URL: <https://a-bank.com.ua/about/owners>

44. *Парасій-Вергуненко І. М.* Методичні аспекти стратегічного аналізу фінансових результатів комерційного банку. *Вісник НБУ*. 2019. № 11. С. 49-51.

45. *Петик Л. О., Янісів Ю.В.* Аналіз банківських ризиків на основі результатів економічних нормативів НБУ. *Ефективна економіка*. 2021. №11. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7650>

46. *Примостка Л. О.* Фінансовий менеджмент банку: Навчальний посібник. Київ КНЕУ, 2009. 468с.

47. Про Національний банк України: Закон України № 679 від 20.05.1999 р. (із змінами і доповненнями). URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

48. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 р. № 2121-III (із змінами і доповненнями) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>.

49. *Правдиковська І.І., Дорошенко Н.О.* Вплив війни на банківську систему України. *Молодий вчений*. 2022. № 9 (109). С. 150–153.

50. *Рясних Є.Г.* Основи фінансового менеджменту: навч. посібник. К.: Академвидав, 2010. 336 с

51. Самородов Б. Діагностика фінансового стану банків на основі аналізу їх надійності. *Вісник Університету банківської справи*. 2015. Т. 1, № 22. С. 107–115.

52. *Сорока Й.* Зарубіжний досвід оцінювання фінансового стану підприємств в сучасних умовах господарювання. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2015. № 2. С. 363–367.

53. *Сьорг М.І., Луцик О.П.* Банківська справа в умовах ринку. *Банки та банківські системи*. 2014. №1.с.39-49.

54. *Фалюта А.* Аналіз індексних методики оцінювання фінансового стану банків. *Економічний аналіз*. 2021. № 10 (3). С. 103-106.

55. *Федишин М. П.* Технологія управління ліквідністю комерційних банків: теоретичний аспект. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. № 16. С. 840-846.

ДОДАТКИ

Горизонтальний аналіз активів, зобов'язань та капіталу АТ «Акцент-Банк»

Найменування статті	Роки, млн. грн			Абсолютне відхилення млн. грн		Темп зростання, %	
	2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022	2022/ 2021	2023/ 2022
Грошові кошти та їх еквіваленти	3979,7	10387,8	12703	6408,1	2315,2	261,0	122,3
Кредити та аванси банкам	-	-	827,7	0	827,7	x	x
Кредити та аванси клієнтам	8983,2	5516,4	8567,6	-3466,8	3051,2	61,4	155,3
Інвестиційні цінні папери	54,0	175,7	921	121,7	745,3	325,4	524,2
Інвестиційна нерухомість	10,5	11,9	6,6	1,4	-5,3	113,3	55,5
Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток	-	0,1	6,6	0,1	6,5	x	6600,0
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	67,3	74,2	82,4	6,9	8,2	110,3	111,1
Основні засоби	254,1	260,9	250,7	6,8	-10,2	102,7	96,1
Інші фінансові активи	867,0	1251,6	1518,3	384,6	266,7	144,4	121,3
Інші нефінансові активи	48,3	26,6	85,8	-21,7	59,2	55,1	322,6
Активи в формі права користування (оренда)	110,4	78,2	82,3	-32,2	4,1	70,8	105,2
Необоротні активи, утримані для продажу	3,3	3,3	2,4	0	-0,9	100,0	72,7
ВСЬОГО АКТИВІВ	14377,9	17786,7	25060	3408,8	7273,3	123,7	140,9
Кошти банків	90,81	179,04	91,2	88,23	-87,84	197,2	50,9
Кошти клієнтів	11524,1	14572,4	20263,7	3048,3	5691,3	126,5	139,1
Інше забезпечення	16,3	12,6	26,3	-3,7	13,7	77,3	208,7
Забезпечення винагород працівникам	35,9	36,8	51	0,9	14,2	102,5	138,6
Інші фінансові зобов'язання	366,01	502,99	1168,3	136,98	665,31	137,4	232,3
Інші нефінансові зобов'язання	52,2	30,5	81,1	-21,7	50,6	58,4	265,9
Поточні податкові зобов'язання	82,67	19,9	438,4	-62,77	418,5	24,1	2203,0
Відстрочені податкові зобов'язання	11,36	14,1	28,9	2,74	14,8	124,1	205,0
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	12179,34	15368,27	22148,9	3188,93	6780,63	126,2	144,1
Статутний капітал	1054,7	1054,7	1514,5	0,0	459,8	100,0	143,6
Незареєстрований статутний капітал	0	459,8	0	459,8	-459,8	x	0,0
Емісійний дохід	0,04	0,04	0,04	0,0	0,0	100,0	100,0
Результат від операцій з акціонером	165	165	165	0,0	0,0	100,0	100,0
Резерв переоцінки будівель	13,06	16,2	17,4	3,1	1,2	124,0	107,4
Резерв зміни справедливої вартості інвестиційних цінних паперів	33,77	46,67	57,35	12,9	10,7	138,2	122,9
Резервні та інші фонди банку	127,83	172,11	172,11	44,3	0,0	134,6	100,0
Нерозподілений прибуток	804,16	503,28	984,75	-300,9	481,5	62,6	195,7
Резерв зміни справедливої вартості боргових фінансових активів	0	0,65	0	0,7	-0,7	x	0,0
ВСЬОГО ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ	2198,57	2418,4	2911,2	219,8	492,8	110,0	120,4
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ	14377,9	17786,7	25060	3408,8	7273,3	123,7	140,9

Вертикальний аналіз активів, зобов'язань та капіталу АТ «Акцент-Банк»

	Роки, %			Структурні зрушення	
	2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022
Грошові кошти та їх еквіваленти	27,7	58,4	50,69	30,7	-7,71
Кредити та аванси банкам	0	0	3,30	0	3,30
Кредити та аванси клієнтам	62,5	31,01	34,19	-31,47	3,18
Інвестиційні цінні папери	0,4	0,99	3,68	0,61	2,69
Інвестиційна нерухомість	0,07	0,07	0,03	0,00	-0,04
Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток	0	0	0,03	0,00	0,03
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	0,5	0,42	0,33	-0,05	-0,09
Основні засоби	1,8	1,47	1,00	-0,33	-0,47
Інші фінансові активи	6	7,04	6,06	1,04	-0,98
Інші нефінансові активи	0,3	0,15	0,34	-0,15	0,19
Активи в формі права користування (оренда)	0,8	0,44	0,33	-0,36	-0,11
Необоротні активи, утримані для продажу	0,02	0,02	0,01	0,00	-0,01
ВСЬОГО АКТИВІВ	100	100	100,0	x	x
Кошти банків	0,75	1,16	0,41	0,41	-0,75
Кошти клієнтів	94,62	94,82	91,49	0,2	-3,33
Інше забезпечення	0,29	0,24	0,12	-0,05	-0,12
Забезпечення винагород працівникам	0,13	0,08	0,23	-0,05	0,15
Інші фінансові зобов'язання	3,01	3,27	5,27	0,26	2,00
Інші нефінансові зобов'язання	0,43	0,2	0,37	-0,23	0,17
Поточні податкові зобов'язання	0,68	0,52	1,98	-0,16	1,46
Відстрочені податкові зобов'язання	0,09	0,09	0,13	0	0,04
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	100	100	100,00	x	x
Статутний капітал	47,97	43,62	52,02	-4,35	8,40
Незарєєстрований статутний капітал	0	19,02	0	19,02	-19,02
Емісійний дохід	0	0	0	0	0
Результат від операцій з акціонером	7,5	6,82	5,67	-0,68	-1,15
Резерв переоцінки будівель	0,59	0,67	0,6	0,08	-0,07
Резерв зміни справедливої вартості інвестиційних цінних паперів	1,54	1,93	1,97	0,39	0,04
Резервні та інші фонди банку	5,81	7,12	5,91	1,31	-1,21
Нерозподілений прибуток	36,58	20,82	33,83	-15,76	13,01
Резерв зміни справедливої вартості боргових фінансових активів	0	0,03	0	0,03	-0,03
ВСЬОГО ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ	100	100	100,00	x	x

Додаток В

Доходи та витрати АТ «Акцент-Банк» у 2021-2023 рр., млн. грн.

Показник	Рік			Відхилення
	2021	2022	2023	2023/2021
Дохід від звичайної діяльності	4017,63	4724,72	5656,73	1639,13
Процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	3103,56	3359,36	4069,77	966,21
Процентні доходи	3185,635	3474,153	4143,33	957,70
Процентні витрати	-726,808	-788,285	1437,791	2164,60
Інші процентні доходи	2458,827	114,795	73,558	-2385,27
Комісійні доходи	779,213	1183,037	1452,528	673,32
Інші доходи	52,783	67,533	60,87	8,09
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибутку або збиток	-9,931	-103,313	0,074	10,01
Чистий прибуток/(збиток) від операцій з іноземною валютою	58,457	1133,402	595,69	537,23
Чистий збиток від переоцінки іноземної валюти	-1,093	104,726	-41,96	-40,87
Чистий прибуток/збиток від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості	0,01	1,834	0,704	0,69
Доходи (витрати) які виникають під час первісного визнання активів за процентною ставкою, вищою, або нижчою, ніж ринкова	-0,206	-0,153	0,043	0,25
Чистий збиток від зменшення корисності фінансових активів	625,214	-2547,614	-284,196	-909,41
Чистий збиток (прибуток) від збільшення (зменшення) резервів за зобов'язаннями	*	*	*	x
Інші витрати	-0,446	-88,189	-4,596	-4,15
Інші прибутки	-0,283	-7,127	-1,111	-0,83
Витрати на виплати працівникам	-779,253	-753,41	-989,505	-210,25
Витрати зносу та амортизації	-145,056	-131,804	-127,057	18,00
Інші адміністративні та операційні витрати	-502,349	-562,557	-1135,949	-633,60
(Збиток) прибуток, що виникає від припинення визнання фінансових активів	-5,937	-0,071	-0,333	5,60
Прибуток до оподаткування	978,168	259,154	1061,948	83,78
Витрати з податку на прибуток	-178,154	-56,517	581,071	759,23
Прибуток за рік	800,014	202,637	480,877	-319,14
Інший сукупний дохід	12,895	12,895	10,684	-2,21
Переоцінка будівель	0,124	3,711	1,828	1,70
Чистий інший сукупний дохід рік за вирахуванням податку на прибуток	-1,04	17,253	11,865	12,91
Усього сукупного доходу за рік	798,974	219,89	492,742	-306,23

**Процес стратегічного управління ресурсами в АТ «Акцент-Банк» з
використанням інтегрованого підходу**

Процес стратегічного управління фінансовими ресурсами АТ «Акцент-Банк» на базі інтегрованого підходу	
1. Етап. Визначення пріоритетних напрямів розвитку операцій на фінансовому ринку в межах банку (формування мети і цілей управління):	
<ul style="list-style-type: none"> - залучення ресурсів від фізичних та юридичних осіб; - кредитування фізичних та юридичних осіб; - вкладення в цінні папери; - розрахунково касове обслуговування; - обмін валют 	
2. Етап. Аналіз і оцінка сформованих банком цілей на основі формування прогнозу і використання ресурсів	
3. Етап. Стратегічний аналіз фінансових ресурсів банку	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення розміру і структури пасивів банку, необхідних для здійснення обраних активних операцій. 2. Співставність між пасивами і активами АТ «Акцент-Банк» за строками, відсотковими ставками. 3. Окреслення «непрацюючих пасивів» та прагнення до їх зменшення 	
4. Етап. Формування та реалізація стратегії управління ресурсами в межах АТ «Акцент-Банк»	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Обґрунтування стратегії на базі інтегрованого підходу. 2. Розробка плану реалізації інтегрованої стратегії управління ресурсами банку. 3. Формування в межах колективу АТ «Акцент-Банк» відношення загальної «цінності» активів банку не лише для банку в цілому, а й для кожного співробітника банку. 4. Окреслення організаційних підрозділів, відповідальних за активи загалом та кожен із складових зокрема. 5. Стимулювання працівників банку до вчасного виявлення «непрацюючих пасивів», існуючих загроз утворення «непрацюючих пасивів» та пошуку шляхів нарощування їх цінності. 6. Реалізація стратегії 	
5. Етап. Аналіз ефективності стратегії та її коригування в майбутньому за потреби	

**Зовнішні та внутрішні джерела інформації для АТ «Акцент-Банк»
необхідні комітету з управління ресурсами банку**

Джерела надходження інформації	Джерела використання інформації
Внутрішні джерела інформації	
Данні отримані від відділу управління ризиками	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поточна позиція стосовно процентного ризику. 2. Аналіз відносно чутливості поточної позиції стосовно змін ставок процента. 3. Зміна позицій від можливого збільшення масштабів господарювання банку. 4. Розробка сценаріїв стосовно поведінки за змінних ставок процента.
Данні отримані від відділу фінансового моніторингу	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відповідність ресурсів нормам: показників капіталу, ліквідності; меж стосовно розбіжності строків, відсоткових ставок, валютних позицій. 2. Відповідність структури ресурсів банку та їх втілення в активні операції внутрішнім цілям банку. <p>Розробка заходів стосовно приведення фактичних даних у відповідність із зовнішніми та внутрішніми нормами</p>
Дані отримані від аналітичного відділу	<ol style="list-style-type: none"> 1. Обсяги ресурсів в пасивах і активах і ціни цих ресурсів (абсолютний рівень на основі спредів). 2. Види активів та пасивів, котрі були змінними на протязі періоду здійснення дослідження. 3. Співставлення ресурсів за пасивними і активними операціями банку з планом або ж бюджетом і даними відносно минулих періодів. 4. Окреслення тенденційних змін ресурсів в пасивних і активних операціях за строками та відсотковими ставками
Зовнішні джерела інформації	
Отримання координуючої, облікової та податкової інформації	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розрахунок впливу регулюючих змін на гнучкість стосовно управління ресурсами банків в межах пасивних і активних операцій. 2. Розрахунок можливості стосовно збільшення оподаткування. 3. Захист стосовно несприятливих кон'юнктурних змін.
Отримання інформації на фінансовому ринку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Процентні ставки стосовно депозитів та кредитів, валютний курс, ціна акцій. 2. Вартість інструментів вторинного ринку. 3. Інформації стосовно фінансових ризиків в межах ринку в цілому.
Отримання загальної економічної інформації	<ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні прогнози в межах ринку. 2. Ділова активність стосовно сфери фінансових послуг. 3. Державна політика стосовно банківської діяльності. 4. Міжнародні аспекти здійснення банківської діяльності.